

महाराष्ट्र विधानसभा

चौथे अधिवेशन, २०२०

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

रत्नागिरी जिल्हयातील सर्वशिक्षा अभियानांतर्गत रिक्त पदे भरण्याबाबत

- (१) २०९ (०७-०४-२०२०). श्री.राजन साळवी (राजापूर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) रत्नागिरी जिल्हयातील प्राथमिक शिक्षणाधिकारी व ९ तालुक्यांच्या गटशिक्षणाधिका-यांची तसेच सर्व शिक्षा अभियानांतर्गत राबविण्यात आलेल्या समग्र शिक्षा अभियानांतर्गत संपूर्ण जिल्हयात २१६ पदांपैकी ८६ पदे रिक्त असल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सर्व शिक्षा अभियानांतर्गत जिल्हा परिषदेतील १८ पदे आस्थापनेवरील ४ पदे रिक्त, तसेच जिल्हयातील विविध तालुक्यासाठी १९८ पदांपैकी ८२ पदे रिक्त असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, तदनुसार उक्त रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- प्रा. वर्षा गायकवाड (२७-११-२०२०) : (१) हे खरे आहे.
- (२) हे खरे आहे.
- (३) रिक्त पदे भरण्याबाबत आवश्यक कार्यवाही करण्यात येत आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

लांजा (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील एस.टीच्या अनेक फे-या रद्द केल्याबाबत

- (२) २१५ (०७-०४-२०२०). श्री.राजन साळवी (राजापूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लांजा (जि.रत्नागिरी) तालुक्यात गत ३० ते ३५ वर्षे विनाखंड चालणा-या एस टी च्या फेऱ्या अचानक रद्द करण्यात आल्यामुळे ग्रामस्थ व विद्यार्थ्यांची गैरसोय होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रद्द करण्यात आलेल्या एस टी फेऱ्यामध्ये कुवे-इंदवरी, कुरचुंबे साखरपा, रावारी, कुवे-बारशीवाडी यासारख्या अनेक एसटी फेऱ्यांचा समावेश आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार रद्द करण्यात आलेल्या एस.टी फेऱ्या सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (२६-११-२०२०) : (१), (२) व (३) लांजा आगारामार्फत शालेय फेऱ्या वगळता कमी प्रवाशी प्रतिसाद व अल्प भारमान असणाऱ्या फेऱ्या, तसेच गणपती जादा वाहतूक इ.कारणांमुळे काही फेऱ्या स्थगित ठेवण्यात आलेल्या होत्या. परंतू सद्यस्थितीत सदर स्थगित ठेवण्यात आलेल्या सर्व फेऱ्या लांजा आगारामार्फत पुनःश्च सुरु करण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक महानगरपालिका क्षेत्रात 'शिवभोजन थाळी योजनेची व्याप्ती वाढविण्याबाबत

(३) ११२५ (०५-०४-२०२०). अॅड.राहुल ठिकले (नाशिक पूर्व) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनामार्फत स्वस्त दरात शासकीय अनुदान प्राप्त भोजनालयातून रु.१० मधे 'शिवभोजन' थाळी हि प्रत्येक जिल्ह्याच्या ठिकाणी व महानगरपालिका क्षेत्रात शिव भोजनालय सुरु करण्याची योजना राबविण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नाशिक महानगरपालिका क्षेत्रात 'शिवभोजन' योजनेतर्गत केवळ ७०० थाळी उपलब्ध करून देण्यात येणार असल्याचे शासन निर्णय क्र.शाभोथा-२०१९/प्र.क्र.५१/ना.पु.व्दारे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नाशिक महानगरपालिका क्षेत्रात भोजन घेणाऱ्या गरजू व्यक्तींची संख्या व उपलब्ध थाळींची संख्या यात तफावत असल्याने शिव भोजन घेणाऱ्या गरजू व्यक्तींवर भविष्यात अन्याय होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, नाशिक महानगरपालिका क्षेत्रात भविष्यात 'शिवभोजन' थाळी योजनेची व्याप्ती वाढविणे आवश्यक असल्याने याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (२९-२०-२०२०) : (१) होय.

(२) होय.

(३) व (४) दिनांक १ जानेवारी, २०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सदर योजना प्रायोगिक तत्वावर सुरु करण्यात आली. सबब, त्यावेळेस वाटप करण्यात येणाऱ्या थाळ्याची संख्या मर्यादित ठेवलेली होती. दिनांक २८.०३.२०२० च्या परिपत्रकान्वये सदर योजनेचा इष्टांक ५ पट वाढवून त्याचा विस्तार तालुका स्तरावर करण्यात आला. तदनंतर सदर योजनेचा इष्टांक १ लक्ष एवढा करण्यास दिनांक १३.०३.२०२०च्या उच्चाधिकार समितीच्या बैठकीमध्ये मान्यता देण्यात आली. नाशिक जिल्ह्यात योजनेच्या सुरुवातीस १००० थाळ्यांचे वाटप करण्यात आले होते. परंतु उक्त नमूद केल्यानुसार सप्टेंबर, २०२० मध्ये एकूण १८५५०६ थाळ्यांचे वाटप करण्यात आले आहे. शिवाय नाशिक जिल्ह्यात आतापर्यंत १०५४ एवढे शिवभोजन केंद्र स्थापन करण्यात आली आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी जिल्हा पर्यटन जिल्हा घोषित करणेबाबत

(४) १३०२ (०६-०४-२०२०). श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रत्नागिरी जिल्हा हा अनेक क्रांतीकारक आणि भारतरत्नांचा जिल्हा असून जिल्ह्यातील समुद्रकिनारे, खाड्या आणि निसर्ग पर्यटकांचे लक्ष वेधून घेतात, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रत्नागिरी जिल्हा अदयाप पर्यटन जिल्हा म्हणून घोषित करण्यात आला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, रत्नागिरी जिल्हा पर्यटन जिल्हा म्हणून शासन जाहीर करणार आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे (०१-१२-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) राज्यातील एखादा जिल्हा "पर्यटन जिल्हा" म्हणून घोषित करण्यासाठी निकष तयार करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. निकष तयार करण्यात आल्यानंतर विहित निकषानुसार रत्नागिरी जिल्हा "पर्यटन जिल्हा" म्हणून घोषित करण्याबाबत पुढील कार्यवाही करण्याचे प्रस्तावित आहे.

मेहकर (जि.बुलढाणा) आगारात डिझेल संपल्यामुळे एस.टीच्या अनेक फे-या रद्द करण्यात आल्याबाबत

(५) १३५० (०८-०४-२०२०). श्री.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मेहकर (जि.बुलढाणा) आगारात अधिका-यांच्या नियोजनशून्य कारभारामुळे डिझेल संपल्यामुळे अनेक फे-या रद्द करण्यात आल्याचे दिनांक १२ डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास हे आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, आगारात अनेक नादुरुस्त बसेस असणे तसेच चालक व वाहकांना उपासमारीचा सामना करावा लागत आहे, हेही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत कया आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (२६-११-२०२०) : (१), (२) व (३) राज्य परिवहन महामंडळाच्या मेहकर आगाराकरिता दि.१२.१२.२०१९ रोजी निधी अभावी डिझेल टॅकर उपलब्ध होण्यास विलंब झाल्यामुळे एकूण ६ फेऱ्या रद्द झाल्या होत्या. परंतू, फेऱ्या रद्द झाल्यामुळे विद्यार्थी व प्रवाशांची कोणतीही गैरसोय होवू नये म्हणून इतर आगाराकडून डिझेलचा पुरवठा करण्यात आला होता.

मेहकर आगाराद्वारे ७९ नियते चालविली जातात. त्याकरिता ९७ बसेस उपलब्ध आहेत. तसेच, बसेस नादुरुस्तीची कामे आगार पातळीवर व विभागीय कार्यशाळेत करण्यात येवून, सुस्थितीतील वाहने मार्गस्थ करण्यात येतात.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात विशेषतः नाशिक, वर्धा, जळगांव, परभणी, गडचिरोली, नागपूर, चंद्रपूर, बीड, बुलढाणा, नांदेड जिल्ह्यात फ्लोराईड युक्त पाण्याचा पुरवठा होत असल्याबाबत

(६) १५९० (०६-०४-२०२०). श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात विशेषतः नाशिक, वर्धा, जळगांव, परभणी, गडचिरोली, नागपूर, चंद्रपूर, बीड, बुलढाणा, नांदेड जिल्ह्यात फ्लोराईड युक्त पाण्याचा पुरवठा होत असल्याने नागरिकांना दंतारोग व अस्थिरोगांना सामोरे जावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सन २०१९ च्या राष्ट्रीय आरोग्य अहवालानुसार (नॅशनल हेल्थ प्रोफाईल-२०१९) केलेल्या चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुसार कोणती कार्यवाही व उपाययोजना करण्यात आल्या वा येत आहेत,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (२६-११-२०२०) : (१) अशांतः खरे आहे.

राज्यात नाशिक, वर्धा, जळगांव, परभणी, गडचिरोली, बीड, बुलढाणा या जिल्ह्यात एकही अस्थिरूग्ण व दंतरूग्ण सापडला नाही. नागपूर मध्ये ४९, नांदेडमध्ये १५२ दंतरूग्ण सापडले. तथापि या दोन जिल्हयामध्ये अस्थिरूग्ण आढळून आलेले नाहीत. तसेच चंद्रपूर जिल्ह्यात २२७ दंतरूग्ण व ११९१ अस्थिरूग्ण आढळले आहेत.

(२) हे खरे नाही.

सन २०१९ च्या राष्ट्रीय आरोग्य अहवालानुसार (नॅशनल हेल्थ प्रोफाईल-२०१९) राज्यात फ्लोराईड प्रमाण मर्यादेपेक्षा अधिक आढळून आलेल्या जिल्हयांची माहिती खालीलप्रमाणे:-

अ.क्र.	जिल्हा	फ्लोराईडबाधित वस्ती
१	नाशिक	१
२	वर्धा	४
३	परभणी	४
४	गडचिरोली	५
५	बीड	४
६	नांदेड	७
७	बुलढाणा	३
८	चंद्रपूर	२४
एकूण		५२

पाणी गुणवत्तेच्या अनुषंगाने पुढीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात येतात-

१. राष्ट्रीय फ्लोरोसिस नियंत्रण व प्रतिबंधक कार्यक्रमांतर्गत जनजागृती करून विविध उपाययोजना राबविण्यात येतात.
 २. फ्लोराईडचे प्रमाण अधिक आढळलेले पिण्याच्या पाण्याचे स्त्रोत बंद करण्याबाबत संबंधित ग्रामपंचायतींना सूचना देण्यात येऊन पर्यायी स्त्रोतांद्वारे शुध्द पाणी पुरवठा करण्यात येतो.तसे करणे शक्य नसल्यास DFU(DE Fluoridation Unit) फ्लोराईडयुक्त पाणी शुध्दीकरण यंत्रणा लावून शुध्द पेयजल उपलब्ध करून देण्यात येते.
 ३. फ्लोराईडचे प्रमाण अधिक आढळलेले गावांमध्ये अस्थि व दंत फ्लुरोसिस आजाराच्या प्रादुर्भाव तपासणीकरिता वारंवार चाळणी शिबीरे घेण्यात येतात.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

प्रभारी शिक्षण उपसंचालक, नाशिक विभाग यांच्या नेमणुकीबाबत

(७) ४६४८ (१०-०४-२०२०). श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक येथील शिक्षण उपसंचालक श्री. रामचंद्र नामदेव जाधव हे दिनांक ३१ जानेवारी, २०१९ रोजी मध्यान्होत्तर नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्त झाल्यानंतर सदरहू पदाचा अतिरिक्त कार्यभार श्री.नितीन बच्छाव शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जि.प. नाशिक यांचेकडे शासन निर्णय/परिपत्रक इत्यादींतील सूचनांचे अनुपालन न करता देण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास श्री. नितीन बच्छाव, प्रभारी शिक्षण उपसंचालक, नाशिक विभाग यांनी शालार्थ आयडी देण्यासाठी प्रस्ताव इनवर्ड न करता १००० ते १५०० शालार्थ आयडी देण्यासाठी प्रत्येक १ ते १.५० लाख रुपये घेतल्याच्या तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदर शालार्थ आयडीचे काम हे कार्यालयातील अधिकारी व कर्मचारी यांना दूर ठेवून कार्यालयाच्या बाहेर खाजगी जागेत व खाजगी व्यक्तींमार्फत केले असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, श्री.नितीन बच्छाव यांची २०१३ साली शिक्षणाधिकारी पदावर नियुक्ती होऊन रुजू झाल्यानंतर साधारण १ वर्षांच्या कालावधीत त्यांनी सदर पदावरील दावा सोडून सदर सेवेत परत न येण्याचे स्टॅम्प पेपरवर लेखी हमीपत्र देऊनही हजर झाले असून शासनाने धारणाधिकारी कलम २० व २१ अन्वये पुन्हा सेवेत घेण्याची तरतूद नसतांना त्यांना कायद्यांचे उल्लंघन करून पुनःश्च सेवेत घेतले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे व चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (०१-१२-२०२०) : (१) खरे नाही.

(२) व (३) अशी तक्रार प्राप्त झालेली नाही. परंतु बेकायदेशीर मान्यता बाबत तक्रार प्राप्त झालेली आहे. याबाबत कार्यवाही सुरू आहे

(४) श्री.नितीन बच्छाव हे ज्येष्ठ अधिव्याख्याता म्हणून जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था, नाशिक येथे कार्यरत असतांना शिक्षणाधिकारी संवर्गाची परीक्षा सरळसेवेने उत्तीर्ण झाले असता, शासन निर्णय दिनांक ८.०८.२०१३ अन्वये शिक्षण निरीक्षक, बृहन्मुंबई (पश्चिम) या पदावर २ वर्षांच्या परिविक्षाधीन कालावधीकरिता त्यांची नियुक्ती करण्यात आली. तथापि, कौटुंबिक/वैद्यकीय कारणास्तव श्री.बच्छाव यांनी उक्त ज्येष्ठ अधिव्याख्याता पदावर, सदर पदाचा धारणाधिकार असल्याने, परत पाठविण्याची विनंती दिनांक १४.१०.२०१३ च्या पत्रान्वये केली असता, शासन निर्णय दिनांक ३१.१०.२०१५ अन्वये सदर पदावर त्यांची पदस्थापना करण्यात आली.

शिक्षणाधिकारी पदावर पुर्ननियुक्ती होणेबाबत श्री. बच्छाव यांची विनंती शासन स्तरावर विचारात घेऊन शासन निर्णय दिनांक ६.०१.२०१६ अन्वये त्यांची उक्त पदावर फेरनियुक्ती करण्यात आली.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या
जाहिरात कंत्राटमध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(८) ५३४६ (१०-०४-२०२०). श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.सुभाष धोटे (राजूर), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.लहू कानडे (श्रीरामपूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ मुंबई यांनी राज्य परिवहन मंडळाच्या राज्यातील ८० बसस्थानकामध्ये शो-केस एलसीडी डिस्प्ले बोर्ड्स, इलेक्ट्रॉनिक्स साईन बोर्ड, निऑन साईन बोर्ड, मल्टिमिडीया डिस्प्ले/ प्लाझमा, क्लोजड सर्किट टिव्ही व महामंडळाचे उपयोगात येणारे प्लेट फॉर्म बोर्ड, टाईम टेबल, बसस्थानकाचे नाव इत्यादी प्रदर्शित करण्याचा दिनांक ०३ जून, २०१५ ते ०३ जून, २०१८ या तीन वर्षांचे कालावधीकरीता मे.साईन पोस्ट इंडिया प्रा.लि. (पूर्वीचे मे. कार्टेल सिस्टीम) मुंबई यांना देण्यात आलेल्या कंत्राटाला मुदतवाढ मिळण्यास ११ महिन्यांचा कालावधी लावण्यात आला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कंत्राट संपल्यावरही मुदतवाढीचे पत्र देण्यास ११ महिन्यांचा कालावधी लावण्यात आल्याबाबतची चौकशी करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी दिनांक २० जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निवेदनाद्वारे संबंधित विभागाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त निवेदनानुसार शासनाने चौकशी केली आहे काय वा चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार मुदतवाढ देण्यास ११ महिन्यांचा कालावधी लागण्याची कारणे काय आहेत व संबंधित जबाबदार अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (२६-११-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) मे.साईन पोस्ट इंडिया यांना महामंडळाद्वारे दि.१४.१२.२०१८ अन्वये मुदतवाढ देण्यात आलेली असून, सदरची मुदतवाढ देण्यास ११ महिन्यांचा कालावधी लागलेला नसून केवळ ६ महिन्यांचा कालावधी लागलेला आहे. तरीही मा.लोकप्रतिनिधी यांनी दिलेल्या निवेदनानुसार तपासणी करण्याकरिता सुरक्षा व दक्षता खात्यामार्फत चौकशी समिती गठीत करून चौकशी सुरु करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मीरा भाईदर येथे बस स्थानक व आगार उभारण्याबाबत

(९) ५४३७ (१०-०४-२०२०). श्रीमती गीता जैन (मिरा भाईदर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मीरा भाईदर महानगरपालिकेच्या मंजूर विकास योजनेत मौजे भाईदर येथे सर्वे क्र.३३८, ३३९ ही जागा बस स्थानकासाठी व आगारासाठी आरक्षित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त जागा राज्य परिवहन मंडळाची असून गत ३० वर्षांपासून मंडळाकडून सदर जागा विकसित झालेली नाही, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर जागा सी आर झेड व कांदळवनाने बाधित असून सक्षम प्राधिकरणाच्या माध्यमातून जागा विकसित करण्याबाबत स्थानिकांकडून मागणी होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर जागा विकसित न झाल्याने जागेचा दुरुपयोग होत असून महामंडळाच्या बसेस रस्त्यावर उभ्या राहिल्याने वाहतूक कोंडी होत आहे हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार सदर जागेवर आवश्यक त्या परवानग्या घेऊन महामंडळामार्फत बस डेपो उभारण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०२-१२-२०२०) : (१), (२), (३), (४) व (५) मौजे भाईदर येथील सर्व्हे क्र.३३९ मधील ०.२४२८ हेक्टर व सर्व्हे क्र.३४२ मधील २.१८.५३ हेक्टर अशी एकूण २.४२.८१ हेक्टर शासकीय जागा बसस्थानक व आगारासाठी आरक्षित होती. सन १९८६ मध्ये राज्य परिवहन महामंडळाकडे सदर जागेचा ताबा आला आहे.

राज्य परिवहन महामंडळाने सदर जागेस पक्की कंपनीभित्त व वाहनतळाचे भरावीकरण व कठिणीकरण करून स्थानिक स्वराज्य संस्थेकडे बसस्थानक बांधकामासाठी परवानगी मागीतली होती. तथापि, सदर जागा सी.आर. झेड खाली बाधित होत असल्याने राज्य परिवहन महामंडळाद्वारे पाठपुरावा करून शासनाच्या दि.३०.०९.२०१९ च्या पत्रान्वये बांधकाम परवानगी प्राप्त केली आहे. त्यानुसार स्थानिक स्वराज्य संस्थेकडे बांधकाम परवानगीसाठी पुनःश्च प्रस्ताव सादर केला आहे. तसेच, सदर जागेत बसस्थानकाचे बांधकाम करणेबाबत निविदा मागविल्या आहेत. सद्यस्थितीत सदर जागेच्या चारही बाजूने संरक्षक भित्त बांधली असून, प्रवेशद्वारावर लोखंडी गेट आहे.

दहिद (ता.अमळनेर, जि.जळगांव) येथील धान्य दुकानदार व तहसिलदार यांचेविरुद्ध कारवाई करणेबाबत

(१०) ५९६८ (१४-०४-२०२०). श्री.अनिल पाटील (अमळनेर) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे दहिद (ता.अमळनेर, जि.जळगांव) येथील स्वस्त धान्य (क्रमांक १४५) दुकानदार मृत व्यक्तीच्या नावाने धान्य वितरीत केल्याचे दाखवून हजारो क्विंटल धान्याचा काळाबाजार करीत असल्याच्या तक्रारी तेथील ग्राहकांनी जिल्हाधिकारी जळगाव, मा.अन्न व नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण व मंत्री आणि जिल्हापुरवठा अधिकारी यांच्याकडे केल्या असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्याप्रकरणी तत्कालीन तहसिलदार यांनी जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांचेकडे दिनांक २१ जानेवारी, २०१६ रोजी त्याबाबतचा अहवाल सादर केला होता व त्यामध्ये तत्कालीन तहसिलदार यांना प्रकरणाधिन दुकानदाराविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्याचे अधिकार असल्याचे नमूद करण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तत्कालीन तहसिलदारांना अधिकार असतानाही त्यांनी संबंधित दुकानदाराविरुद्ध जाणीवपूर्वक गुन्हा दाखल न केल्यामुळे या धान्य वितरणाच्या होणाऱ्या काळ्याबाजारात सदर तहसिलदार हे देखील सामील होते, असे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, त्याबाबत तत्कालीन तहसिलदार व धान्याचा काळाबाजार करणाऱ्या संबंधित दुकानदाराविरुद्ध चौकशी करून त्या दोघांविरुद्ध कारवाई करण्यात यावी अशी मागणी तेथील लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ७ जानेवारी, २०२० रोजीच्या निवेदनानुसार मा.अन्न व नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री यांना केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार तत्कालीन तहसिलदार व संबंधित दुकानदार यांच्याविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (२८-१०-२०२०) : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी दि.१३.४.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये तत्कालीन तहसिलदार यांना जीवनावश्यक वस्तू अधिनियम १९५५ चे कलम ३ व ७ नुसार खटला दाखल करण्यास सक्षम असल्याने नियमानुसार

उचित कार्यवाही करण्याबाबत कळविण्यात आले आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) हे खरे आहे.

(५) स्वस्त धान्य दुकानदार यांचे प्राधिकारपत्र दि.१६.२.२०१६ रोजी रद्द करण्यात आले आहे. तक्रारदार यांनी मा.उच्च न्यायालय खंडपीठ औरंगाबाद येथे रिट यांचिका दाखल केली असून प्रकरण अद्याप न्यायप्रविष्ट आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात शाळांमध्ये दररोज संविधानाच्या उद्देशिकेचे

सामूहीक वाचन करण्याचा घेतलेला निर्णय

(११) ६१५३ (१०-०४-२०२०). श्री.शांताराम मोरे (भिवंडी ग्रामीण), श्री.विश्वनाथ भोईर (कल्याण पश्चिम), श्री.ज्ञानराज चौगुले (उमरगा), डॉ.राहूल पाटील (परभणी), श्री.प्रताप अडसड (धामणगाव रेल्वे), श्रीमती लताबाई सोनवणे (चोपडा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भारतीय राज्य घटनेतील मूलतत्वांची व्याप्ती आणि सर्व समावेशकता सर्व नागरीकांना समजावी, त्याच बरोबर घटनेतील न्याय, स्वातंत्र्य, समता व बंधूत्वाची मूलतत्वे समाजमनावर कोरली जावीत यासाठी संविधानाचा परिपूर्ण परिचय शालेय जीवनापासूनच विद्यार्थ्यांना व्हावा यासाठी शाळांमध्ये दररोज परिपाठाच्या वेळी संविधानाच्या उद्देशिकेचे सामूहीक वाचन करण्याचा निर्णय मा.मंत्री, शालेय शिक्षण यांनी शाळा व्यवस्थापकांना बंधनकारक केला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरहू निर्णयाची अंमलबजावणी करण्यात येत असताना पाठ्यपुस्तकांमध्ये छापण्यात आलेल्या प्रस्तावनेत भाषानिहाय अनेक बदल पाठपुस्तक मंडळाकडून करण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू बदलामुळे खरी प्रस्तावना कोणती असा प्रश्न शिक्षकांकडून उपस्थित करण्यात आल्याचे ही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, शानाने या निर्णयाच्या अनुषंगाने उक्त उपक्रम राबविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व त्याअनुषंगाने अंमलबजावणीची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (०८-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

(४) राज्यातील सर्व प्रकारच्या,सर्व माध्यमांच्या सर्व शाळांमधून (राज्य मंडळ व इतर मंडळाशी संलग्न) परिपाठाच्या/प्रार्थनेच्या वेळी संविधानाच्या प्रास्ताविकेचे दररोज वाचन व्हावे याकरिता दिनांक ०४ फेब्रुवारी,२०१३ ला शासन निर्णय व दिनांक २१ जानेवारी,२०२० रोजी शासन परिपत्रक निर्गमित करण्यात आले आहेत.दिनांक २१ जानेवारी,२०२० च्या शासन परिपत्रकाच्या अनुषंगाने राज्यातील सर्व प्राथमिक व माध्यमिक शाळांमध्ये "सार्वभौमत्व संविधानाचे जनहित सर्वांचे" या उपक्रमाच्या अंतर्गत दररोज परिपाठाच्या वेळी इतर उपक्रमांबरोबरच संविधानाच्या उद्देशिकेचे समुह वाचन हा उपक्रम दिनांक २६ जानेवारी,२०२० पासून सुरू करण्यात आला आहे. सदर उपक्रमाची अंमलबजावणी सर्व शाळांमधून करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

दर्यापूर तालुक्यातील जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शाळा १०० टक्के डिजिटल करण्याबाबत

(१२) ६४५४ (१०-०४-२०२०). श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) दर्यापूर तालुक्यातील जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शाळा १०० टक्के डिजिटल करण्याचे शासनाने माहे ऑक्टोबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान जाहीर केले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दर्यापूर तालुक्यातील वीज पुरवठा नसलेल्या शाळाही डिजिटल झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, काही ठिकाणच्या डिजिटल लेड ग्रामसेवकांच्या घरी लावल्याचे निदर्शनास आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून खोटी माहिती जाहीर करणा-या संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांच्यावर व डिजिटल लेड घरी लावणा-या ग्रामसेवकांवर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (०८-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

१४ व्या वित्त आयोगाच्या निधीमधून दर्यापूर तालुक्यातील जिल्हा परिषद शाळा ग्रामपंचायत मार्फत १०० टक्के डिजीटल करण्यात आल्या आहेत.

(२) हे खरे आहे.

तथापि ज्या ठिकाणी वीज पुरवठा नव्हता अशा ठिकाणी पर्यायी व्यवस्था करण्यात आली होती.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भद्रावती आयुध निर्माण (जि.चंद्रपूर) कॉलनी परिसरात
विद्युत धक्याने प्राण्यांचा झालेला मृत्यु**

(१३) ६७६० (०२-०४-२०२०). श्री.किशोर जोरगेवार (चंद्रपूर) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भद्रावती आयुध निर्माण (जि.चंद्रपूर) कॉलनी परिसरात दोन बिबटे, दोन अस्वल व एक हरीण विद्युत धक्याने मृत्युमुखी पडल्याचे दिनांक १ फेब्रुवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, व चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संजय राठोड (०८-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे,

भद्रावती आयुध निर्माण (जि.चंद्रपूर) येथे कॉलनी परिसरात दोन बिबट व दोन अस्वल विद्युत धक्याने मृत्युमुखी पडल्याचे दिनांक ०१ फेब्रुवारी २०२० रोजी निदर्शनास आले आहे.

(२) सदर प्रकरणी वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम, १९७२ नुसार चौकशी करून वनगुन्हा क्रमांक २१३/१८ दिनांक ०१.०२.२०२० रोजी नोंद केला असून, प्रकरणी ४ संशयीतांची चौकशी करण्यात येऊन त्यापैकी एका आरोपीला अटक करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

महुद बुद्रुक (ता.सांगोला, जि.सोलापूर) येथे बस स्थानकाची होत असलेली मागणी

(१४) ६९६८ (१०-०४-२०२०). अॅड.शहाजीबापू पाटील (सांगोले) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महुद बुद्रुक (ता.सांगोला, जि.सोलापूर) हे गाव लोकसंख्येने मोठे असून गावातून दोन राष्ट्रीय महामार्ग जात असतानाही महुद बुद्रुक या गावांमध्ये अद्यापपर्यंत प्रवाशांकरिता एसटी डेपो उपलब्ध नसल्याने प्रवाशांची मोठ्या प्रमाणात गैरसोय होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०२-१२-२०२०) : (१) व (२) महुद बुद्रुक हे गांव पंढरपूर-कराड व सांगोला-अकलुज या मार्गावर असून, सदर गावास पंढरपूर व सांगोला येथून सुटणाऱ्या सर्व लांब व मध्यम पल्ल्याच्या व इतर ग्रामीण बसेस थांबून प्रवासी चढ-उतार केली जाते. वाहतूक वर्ग, नफा-तोटा व चालनिय नफा-तोटा, चालनिय आर्थिक परिणामाचा आढावा घेवून नवीन आगार निर्मितीबाबत एखादया विशिष्ट आगाराची नियते १०० पेक्षा जास्त झाल्याशिवाय व यापुढे ३० कि.मी.परिक्षेत्रात नवीन आगार निर्माण करू नये असा निर्णय राज्य परिवहन महामंडळाने घेतलेला आहे. सदर गावाचे ठिकाण सांगोला आगारापासून २५ कि.मी. व पंढरपूर आगारापासून ३० कि.मी. अंतरावर असून, सांगोला आगाराच्या ४३ फेऱ्या व पंढरपूर आगाराच्या ४ फेऱ्या चालनात आहेत.

प्रवाशांसाठी महुद चौकात मार्ग निवारा बांधण्यात आला होता. राष्ट्रीय महामार्गाच्या रस्ता रुंदीकरणाच्या वेळी सदर निवारा पाडण्यात आला आहे. त्यानुषंगाने शासनाच्या दि.२४ नोव्हेंबर, २०२० च्या पत्रान्वये विविध शासकीय यंत्रणा/संस्था यांचेमार्फत रस्ता रुंदीकरणादरम्यान किंवा नवीन रस्त्याचे बांधकाम करताना पाडण्यात आलेले प्रवासी निवारे सदर यंत्रणेकडून बांधून घेण्यात यावेत अथवा स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांच्या निधीतून प्रवासी निवाऱ्यांचे बांधकाम करून घेण्याच्या सूचना राज्य परिवहन महामंडळास दिलेल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

हळदगाव (ता.समुद्रपूर, जि.वर्धा) येथे वाघासह वन्य प्राण्यांची शिकार होत असल्याबाबत

(१५) ७६६७ (०२-०४-२०२०). श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हळदगाव (ता.समुद्रपूर, जि.वर्धा) येथे वाघाच्या पंजासह १२ मिशा जप्त करण्यात आल्याची बाब माहे जानेवारी २०२० मध्ये त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणात चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने संबंधित दोषीवर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

- (३) असल्यास, या भागात वाघांसह अन्य प्राण्यांची मोठ्या प्रमाणात शिकार होत असून यावर नियंत्रण आणण्याकरिता कोणत्या उपाययोजना आखण्यात आल्या आहेत,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संजय राठोड (०८-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

चंद्रपूर वनवृत्ताचे चंद्रपूर वनविभागातील सावली वनपरिक्षेत्रा अंतर्गत कापसी येथील राखीव वनात वाघ व रानडुक्कर या वन्यप्राण्याची शिकार झाल्याचे प्रकरण दिनांक २६.०१.२०२० रोजी उघडकीस आल्यामुळे केलेल्या चौकशीत मिळालेल्या माहितीच्या आधारे मौजा. हळदगांव, ता.समुद्रपूर, जि.वर्धा येथून आरोपींना अटक करण्यात आली व त्यांचेकडून वाघ या वन्यप्राण्याचा पंजा (१ नग) व मिशा (१२ नग) दिनांक २८.०१.२०२० रोजी हस्तगत करण्यात आले.

(२) सदर प्रकरणी चौकशी करून वनगुन्हा क्रमांक २५/११ दिनांक २६.०१.२०२० रोजी नोंद केला असून, वाघ या वन्यप्राण्याचे शिकार प्रकरणी ८ आरोपी व रानडुक्कर शिकार प्रकरणी ५ असे एकूण १३ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे.

(३) वन्यप्राण्यांच्या शिकारीस आळा घालण्याकरीता खालील उपाययोजना करण्यात येतात.

- जिल्हा व्याघ्र कक्ष समितीच्या नियमित बैठका घेऊन वन्यजीव अपराधांच्या प्रकरणांचा आढावा घेण्यात येतो.
 - वाघ, बिबट या वन्यप्राण्यांचा वावर असलेल्या संवेदनशील गावांची यादी तयार करून तेथे जनजागृती कार्यक्रम घेण्यात येतात.
 - परिक्षेत्रनिहाय पाणवठ्यांची नियमित तपासणी केली जाते.
 - मानव-वन्यप्राणी संघर्ष कमी करण्यासाठी जलद प्रतिसाद चमू गठीत करून त्यांना सर्व साहित्यासह वाहन उपलब्ध करून देण्यात आले आहे.
 - विद्युत प्रवाहाद्वारे होणा-या शिकारी/अपघाताच्या घटनांवर आळा घालण्याकरिता सर्व संबंधित विभागांची कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली.
 - गुप्तसेवा निधीचा वापर करून खबऱ्यांमार्फत वन्यजीव शिकार प्रकरणांची माहिती प्राप्त करण्यात येते.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे पास्थळ (ता.जि.पालघर) येथील जमिनीच्या गैरव्यवहाराबाबत

(१६) ७८२३ (२४-०७-२०२०). श्रीमती गीता जैन (मिरा भाईंदर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे पास्थळ (ता.जि.पालघर) गट नं.२४/अ, क्षेत्र ०.९०.२०.० या जमिनीपैकी ०.०६.०० गुंठे (नि.स.प्र) नियंत्रीत सत्ता प्रकारची शेतजमीन कलम-८४-क नुसार शासन जमा होण्यास पात्र असूनही कुळ कायदा अधिनियमातील कलम-४३ तरतूदीचा भंग झाल्याची तक्रार प्राप्त असतानाही संबंधित तलाठी यांनी ४० पट नजराणा भरणा करून फेरफार करून वर्ग-२ ची

जमीन वर्ग-१ करून शासनाची फसवणूक केल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर जमिनीवर अवैध चाळीचे बांधकाम केले असून त्याबाबत संबंधित ग्रामपंचायतीकडून कोणतीही बांधकाम परवानगी घेतलेली नसल्याने उक्त प्रकरणी ग्रामस्थांनी जिल्हाधिकारी, पालघर, तहसिलदार, पालघर व संबंधित तलाठी यांचेकडे तक्रार दाखल करूनही अद्याप कोणतीच कारवाई करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून सदरहू जमिन शासन जमा करण्याबाबत तसेच चुकीच्या पध्दतीने फेरफार करणाऱ्या महसूल विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांचेवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (०९-१२-२०२०) : (१) सदर जमीन नियंत्रित सत्ता प्रकार व कुळकायद्यांतर्गत येत असल्याने जमीन मालकाच्या विनंतीनुसार शासनाच्या दि. ११.०२.२०१४ व दि. ०७.०५.२०१४ च्या परिपत्रकाप्रमाणे तहसिलदार व शेतजमीन न्यायाधिकरण, पालघर यांच्या दि. १२.११.२०१८ रोजीच्या आदेशान्वये शेतसारा आकारणीच्या ४० पट नजराणा शासन जमा करून सातबारा उता-यावर कुळ कायदा कलम ४३ ची नोंद कमी केली व या जमिनीचे रूपांतर वर्ग-२ वरून वर्ग-१ मध्ये करण्यात आलेले आहे.

(२), (३) व (४) सदर अनधिकृत बांधकामाबाबत संबंधिताकडून रु. १,१६,०३२ एवढ्या रकमेची शास्ती/दंड लावून अपर तहसिलदार, पालघर यांनी दि. २८.०७.२०२० च्या अंतरिम आदेशान्वये दंडात्मक कार्यवाही केली आहे.

त्याचप्रमाणे प्रस्तुत प्रकरणी कुळकायदा कलम ४३ चा भंग झाला आहे किंवा कसे याबाबत खात्री करून कुळकायदा कलम ८४ क च्या संदर्भात तहसिलदार, पालघर यांचेकडे सुनावणी सुरु आहे.

बुलढाणा जिल्ह्यात मका खरेदी केंद्र सुरु करणेबाबत

(१७) ८९३१ (२९-०५-२०२०). श्री.राजेश एकडे (मलकापूर), श्रीमती श्वेता महाले (चिखली), डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सावा), श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्ह्यामध्ये माहे नोव्हेंबर, २०१९ ते फेब्रुवारी, २०२० या कालावधीमध्ये शासनाने सुरु केलेल्या मका खरेदी केंद्रावर एक किंवटल देखील मका खरेदी झालेली नसल्याचे दिनांक २५ मार्च, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने जाहीर केलेल्या हमी भावापेक्षा व्यापाऱ्यांकडे जास्त भाव मिळत असल्याने उपरोक्त मका खरेदी केंद्रावर शेतकऱ्यांनी मका विक्रीस नेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, हमीभाव मका खरेदी केंद्र बंद असल्याने शेतकऱ्यांना नाममात्र रु.१००० ते १२०० प्रति क्विंटल दराने व्यापाऱ्यांकडे मका विकावा लागत असल्याने शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास बुलडाणा जिल्ह्यात विशेषतः चिखली विधानसभा मतदार संघात मका हमीभाव केंद्रे सुरु करण्यात यावे. अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक ०८/०५/२०२० रोजी आपले सरकार पोर्टल वरून मुख्यमंत्री, सहकार व पणन मंत्री तथा जिल्हा मार्केटिंग अधिकारी यांचेकडे लेखी निवेदनाद्वारे केली हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उपरोक्त बाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निदर्शनास आले,
- (६) असल्यास, अतिवृष्टी व वादळी पावसासह झालेल्या गारपिटीमुळे खरीप व रब्बी हंगाम वाया गेल्याने हवालदिल झालेल्या शेतकऱ्यांसाठी शासकीय हमीभावाने मका खरेदी केंद्र सुरु करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली व करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) होय, हे खरे आहे.

(५) श्रीमती श्वेता महाले, विधानसभा सदस्या यांनी दि.०८/०५/२०२० रोजी आपले सरकार पोर्टलवरून मा.मुख्यमंत्री, सहकार व पणन मंत्री यांचेकडे केलेल्या लेखी निवेदनाच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी यांनी जिल्हा पणन अधिकारी, बुलडाणा यांचेमार्फत बुलडाणा जिल्ह्यात प्रस्तावित केलेल्या १३ खरेदी केंद्रांना मंजूरी देण्यात आली आहे.

(६) शासकीय हमी भावाने मका खरेदीकरिता १३ खरेदी केंद्रांना मंजूरी देण्यात आली.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मानेवाडा (जि.नागपूर) चौकातील स्वस्त धान्य दुकानदार
धान्य वितरणात अनियमितता करीत असल्याबाबत**

(१८) १०८२ (०६-०६-२०२०). श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मानेवाडा (जि.नागपूर) चौकातील सी.एम.वाचनेकर आणी चांडक किराणा व धान्य भांडार ही दुकाने सकाळी १० वाजता बंद करण्यात येत असून दुकानातून नियमित धान्य देण्यात येत नसणे, धान्य कमी देणे, ए.पी.एल.चे धान्य वाटप न करणे, नविन कार्डां संबंधातील अर्ज न देणे तसेच स्त्रीयांशी आक्षेपार्ह भाषेत बोलत असल्याचे दिनांक २८ एप्रिल, २०२० रोजी तपासणी दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, लोकप्रतीनीधी व परीमंडळ अधिकारी यांनी प्रत्यक्ष दुकानास भेट दिली असता दुकाने बंद असल्याचे दिसून आले, तसेच नागरीकांनी तक्रारी सादर केल्या असल्याने या दुकानांचे पंजिकरण रद्द करण्याची मागणी अन्न पुरवठा विभाग परीमंडळ (ब) चे अधिकारी श्री.रतनाल ठाकरे यांचेकडे करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार उपरोक्त दुकानांवर संबंधित विभागाने कोणती कारवाई केली वा करणात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (२८-१०-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

- (२) अशा प्रकारची कोणतीही लेखी तक्रार संबंधित कार्यालयाकडे प्राप्त झालेली नाही. तसेच, एप्रिल, २०२० मध्ये श्री.वाचणेकर व चांडक किराणा या स्वस्त धान्य दुकानाची वितरण टक्केवारी अनुक्रमे ९९.०६ व १११.३६ एवढी आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गडचिरोली जिल्ह्यात भ्रष्टाचार करणाऱ्या राईस मिल
मालक व अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत**

(१९) १८१७ (२९-०५-२०२०). डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गडचिरोली जिल्ह्यात आदिवासी विकास महामंडळ व जिल्हा मार्केटिंग फेडरेशनच्या वतीने जिल्ह्यातील श्रीराम, एच एम टी ५५५ यासारख्या उच्च प्रतीच्या वानाचे धान खरेदी करून राईस मिलर्स अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने सदर धानाचे मिलिंग न करता जादा रक्कम घेऊन खाजगी व्यापाऱ्यांना परस्पर विक्री करून कोट्यवधीचा गैरव्यवहार करित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, तेलंगाणा व इतर राज्यातून आणलेला निकृष्ट तांदूळ गोदामात जमा केल्यानंतर तो स्वस्त धान्य दुकाने, अंगणवाड्या तसेच आश्रम शाळेतील विद्यार्थ्यांना दिला जातो, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार गैरव्यवहार करणाऱ्यांवर कारवाई करणे तसेच उचल केलेल्या धानाचेच तांदूळ देण्याची सक्ती राईस मिलर्सना करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

अभिकर्ता संस्थांनी सादर केलेल्या अहवालानुसार गडचिरोली जिल्ह्यात आदिवासी विकास महामंडळ तसेच मार्केटिंग फेडरेशनकडून "क" साधारण प्रतीच्या वानाच्या धानाची

खरेदी करण्यात येत असून उच्च प्रतीचा श्रीराम, एचएमटी ५५५ यासारख्या धानाची कोणत्याही खरेदी केंद्रावर खरेदी झालेली नाही. त्यामुळे उच्च प्रतीचे धान खरेदी करून राईस मिलर्स अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने धानाचे मिलींग न करता जादा रक्कम घेऊन खाजगी व्यापाऱ्यांना विक्री करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(२) हे खरे नाही.

जिल्हा पुरवठा अधिकारी, गडचिरोली यांच्या अहवालानुसार हंगाम २०१९-२० मधील धानापासून प्राप्त होणारा तांदूळ फक्त स्वस्त धान्य दुकानांमार्फत AAY व PHH लाभार्थ्यांना वाटप करण्यात येतो. अंगणवाड्या तसेच आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांना सीएमआर तांदळाचे वाटप करण्यात येत नाही. तसेच अभिकर्ता संस्थांकडून उचल केलेल्या धानाची राईस मिलर्सद्वारे भरडाई केल्यानंतर जिल्हा पुरवठा कार्यालयाचे गुणवत्ता नियंत्रकांकडून सदर तांदळाची गुणवत्ता तपासणी करून तांदुळ FAQ दर्जाचा असल्याची खात्री करून गोदामात जमा केला जातो.

(३) जिल्हा पुरवठा अधिकारी, गडचिरोली यांच्या अहवालानुसार जिल्ह्यात निकृष्ट तांदुळ पुरविण्याबाबत गैरव्यवहार झाल्याचे आढळून आलेले नाही. त्यामुळे कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. तसेच उचल केलेल्या धानाचा CMR तांदुळ देण्यात यावा, असे मिलर्सना निर्देश आहेतच.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे दहिवली त.वरेडी (ता.कर्जत, जि.रायगड) येथील रास्तभाव
दुकानांमध्ये होत असलेला अपहार**

(२०) ११५०३ (१६-०९-२०२०). श्री.महेंद्र थोरवे (कर्जत) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे दहिवली त.वरेडी (ता.कर्जत, जि.रायगड) येथील रेशन दुकानदार लाभार्थ्यांना धान्य संपल्याचे सांगून त्यांच्या नावे धान्याची उचल झाल्याची ऑनलाइन नोंद करून धान्याचा अपहार करित असल्याची तक्रार, मा.अन्न व नागरी पुरवठा मंत्री, जिल्हा पुरवठा अधिकारी, तहसीलदार यांच्याकडे नागरिकांनी केली असल्याचे माहे मे, २०२० च्या पहिल्या आठवड्यात उघडकिस आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, टेंभरे (ता.कर्जत, जि.रायगड) गावातील रेशनिंग दुकानदार धान्य वाटपात अनियमितता करून गरीब गरजू लाभार्थ्यांना शासनाच्या योजनेनुसार ५ किलो मोफत रेशन न देता १ ते २ किलो धान्य कमी देऊन लाभार्थ्यांस पावत्याही देत नसल्याचे माहे मे, २०२० च्या दुस-या आठवड्यात उघडकिस आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत लाभार्थ्यांकडून विचारणा केली असता रेशन दुकानदार अपशब्द वापरून हाकलून देत असल्याची तक्रार काही ग्रामस्थांनी संबंधित अधिका-यांकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार करून संबंधित रेशन दुकानदारांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०२-१२-२०२०) : (१) मौजे दहिवली त.वरेडी (ता.कर्जत, जि.रायगड) येथील रास्तभाव दुकानदाराविरुद्ध धान्य कमी देत असल्याची ऑनलाईन तक्रार प्राप्त झाली होती.

(२) होय हे खरे आहे.

(३) उपविभागीय अधिकारी, कर्जत यांचे तपासामध्ये रेशन दुकानदार अपशब्द वापरून हाकलून देत असल्याचे तक्रार आढळून आलेली नाही.

(४) मौजे दहिवली तर्फे वडेरी जि.रायगड येथील रास्तभाव दुकानांसंदर्भात प्राप्त झालेल्या ऑनलाईन तक्रारीच्या अनुषंगाने तक्रारदार व रास्तभाव दुकानदार यांची जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांच्याकडे सुनावणी घेतली. सुनावणी आदेशानुसार या रास्तभाव दुकानदाराची परताव्यापोटी जमा असलेली १००% अनामत रक्कम जमा केली आहे. रास्तभाव दुकानदार यांच्याकडून झालेल्या धान्य अपहारपोटी रुपये ७३१/- इतकी रक्कम वसूल करून शासन जमा करण्याचे आदेश दिले आहेत. तसेच यापुढे कोणतीही तक्रार प्राप्त झाल्यास त्याची शहानिशा करून दुकान रद्द करण्याबाबत कारवाई करण्यात येईल, असे आदेश दिले आहेत.

मौजे टेंभरे, ता.कर्जत जि.रायगड येथील रास्तभाव दुकानांसंदर्भात ग्रामस्थांकडून प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने तक्रारदार व रास्तभाव दुकानदार यांची जिल्हा पुरवठा

अधिकारी यांच्याकडे सुनावणी घेतली. सुनावणी आदेशानुसार या रास्तभाव दुकानदाराची परताव्यापोटी जमा असलेली १००% अनामत रक्कम जमा केली आहे. रास्तभाव दुकानदार यांच्याकडून झालेल्या धान्य अपहारपोटी रुपये ८२२/- इतकी रक्कम वसूल करून शासन जमा करण्याचे आदेश दिले आहेत. तसेच यापुढे नागरिकांकडून अन्नधान्य वाटपाबाबत कोणतीही तक्रार येणार नाही याची खबरदारी घ्यावी, असे आदेश रास्तभाव दुकानदारास दिले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

शासकीय आय.टी.आय. कॉलेज येथे तासिका तत्वावरील निर्देशकांच्या वेतनात कपात करण्याचा घेण्यात आलेला निर्णय

(२१) ११५९३ (१३-०९-२०२०). श्री.किशोर जोरगेवार (चंद्रपूर), श्रीमती सीमा महेश हिरे (सीमाताई) (नाशिक पश्चिम), श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर), श्री.कैलास घाडगे पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये तासिका तत्वावरील निदेशक म्हणून काम करणारे शिक्षक शासनाच्या आदेशानुसार विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन प्रशिक्षण देत असून कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर या कर्मचा-यांचे वेतन कपात करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाकडून अनुदान न मिळाल्यामुळे मानधन देऊ शकत नाही असे संस्था चालक आणि प्राचार्य यांचेकडून सांगण्यात येत असल्याने निदेशक नैराश्यात आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील ४१७ औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये सुमारे तीन हजार तासिका निदेशक व्यवसाय प्रशिक्षण देण्याचे काम करित असून या कर्मचा-यांच्या वेतनात कोणतीही कपात न करता या कर्मचाऱ्यांचे स्थगीत वेतन अदा करण्यात यावे अशी मागणी लोकप्रतिनिधीकडून मा.मंत्री, कौशल्य विकास यांना ईमेलद्वारे पाठवलेल्या निवेदनातून केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधील तासिका तत्वावरील निदेशकांचे वेतन तात्काळ प्रदान करण्याबरोबरच चंद्रपूर औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील तासिका तत्वावरील निदेशकांना सेवेत पुनःस्थापित करण्याबाबत वि.स.स. बल्लारपूर यांनी मा.मंत्री, कौशल्य विकास यांना दिनांक ८ जून २०२० रोजी वा त्या सुमारास लेखी निवेदन सादर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, त्याअनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. नवाब मलिक (२३-११-२०२०) : (१) व (२) नाही, हे खरे नाही.

(३) व (४) होय, हे खरे आहे.

(५) तासिका तत्वावरील निदेशकांचे नियमानुसार मानधन अदा करण्याकरीता वित्त विभागाकडून निधी प्राप्त होण्यासाठी आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(६) विलंब झालेला नाही.

**ढवळपुरी (ता.पारनेर, जि.अहमदनगर) येथील आश्रमशाळेने
अनुदानाचा अपहार केल्याबाबत**

(२२) ११८६३ (१३-०७-२०२०). श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खाजगी संस्थेला हंगामी वसतीगृह चालविण्यासाठी देण्यात येवू नये असे शासनाचे आदेश असताना देखील ढवळपुरी (ता.पारनेर, जि.अहमदनगर) येथे धन्वंतरी मेडिकल अँड एज्युकेशन फाऊंडेशन या खाजगी संस्थेच्या आश्रमशाळेने सन २००७ ते २०१८ या कालावधीत हंगामी वसतीगृह चालविले असल्याचे मार्च, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरच्या वसतीगृहाला समाजकल्याण विभागाच्या सहाय्यक आयुक्तांनी दिनांक २० जुलै, २०१९ रोजी भेट दिली असता, १९२ विद्यार्थी अतिरीक्त असल्याचे आढळून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, या अनधिकृत वसतीगृहासाठी संस्थेने शासनाकडून घेतलेले करोडो रुपयांचे अनुदान वसूल करण्याची जबाबदारी जिल्हा परिषदेवर असतानाही जिल्हा परिषदेने कोणतीही कार्यवाही केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरच्या वसतीगृहात सर्व नियम व अटीची पायमल्ली होत असून जिल्हा परिषदेच्या शिक्षण विभागातील आधिकाऱ्यांकडून सुरु असल्याने कारवाईच्या नियमाची देखील अंमलबजावणी होत नसल्याचे दिसून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने अधिक चौकशी केली आहे काय, चौकशी काय आढळून आहे त्यानुसार संस्था चालक व जिल्हा परिषदेचे संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (०७-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

सदर संस्थेला वर्ष २०१६-१७ पर्यंत हंगामी वसतीगृह चालविण्याची परवानगी होती.

- (२) सदरच्या हंगामी वसतीगृहाला भेट दिलेली नाही.
- (३) व (४) हे खरे नाही.
- (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे व पालघर जिल्हयामधील तीव्र पाणी टंचाई असलेल्या ग्रामपंचायतीमध्ये
नऊ नविन प्रादेशिक नळयोजनांच्या मंजूरीबाबत**

- (२३) ११९०७ (१७-०९-२०२०). श्री.दौलत दरोडा (शहापूर) :** सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) ठाणे व पालघर जिल्हयामधील तीव्र पाणी टंचाई असलेल्या ग्रामपंचायतीमध्ये नऊ नविन प्रादेशिक नळयोजना तयार करून मंजूरीबाबत येथील स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ५ मार्च, २०२० रोजी वा त्यासुमारास शासनास पत्र दिले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार या जिल्हयातील नविन प्रादेशिक नळयोजनाच्या कामांना तातडीने मंजूरी देवून सदर कामे पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे तसेच त्याचा तपशील काय आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०२-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

- (२) ठाणे जिल्हयातील शहापूर तालुक्यातील पाणी टंचाईग्रस्त ९७ गावांसाठी भावली धरणातून ९७ आदिवासी गावे व २५९ पाड्यांसाठी प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनेच्या रु.२७६.२९ कोटी इतक्या ढोबळ रकमेच्या अंदाजपत्रकास दिनांक ०५.०३.२०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मंजूरी देण्यात आली आहे. सदर योजनेत चेरपोली व आटगाव या गावांचा समावेश आहे.

शहापूर तालुक्यातील आटगाव, जांभे-इंदिरावाडी, बोरशेती, चेरपाली व आसनगाव या ५ गावांचा समावेश जल जीवन मिशनच्या आराखड्यात करण्यात आला असून त्यापैकी आसनगाव पाणी पुरवठा योजना महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडे वर्ग करण्याबाबत जिल्हा परिषद, ठाणे यांच्यामार्फत दिनांक २३.१०.२०२० रोजीच्या पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे.

पालघर जिल्ह्यातील वाडा तालुक्यातील मौजे परळी, मौजे उमरोठे, मौजे खैरे-सासणे, मौजे डाहे व मौजे गारगाव या ५ गावांचा समावेश जल जीवन मिशनच्या आराखड्यात करण्यात आला आहे.

जल जीवन मिशन अंतर्गत सर्व योजना विहित मुदतीत पूर्ण करण्याबाबत सर्व संबंधितांना सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली व सेनगाव (जि.हिंगोली) तालुक्यात धान्याची होत असलेली अनियमितता

(२४) ११९७४ (१४-०९-२०२०). श्री.तान्हाजी मुटकुळे (हिंगोली) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली व सेनगाव (जि.हिंगोली) तालुक्यात मागील ६ ते ८ महिन्यांपासून स्वस्त धान्य दुकानदारांना मंजूर नियतना पेशा कमी धान्य वितरित करण्यात येत असून काही स्वस्त धान्य दुकानदारांना एकाच महिन्यात दोन वेळा धान्य वितरित केले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली, बुलढाणा जिल्ह्यात व पुणे शहरात रेशन दुकांनावर निकृष्ट दर्जाच्या डाळीचा पुरवठा होत असल्याबाबत

(२५) ११९७५ (१५-०८-२०२०). श्री.तान्हाजी मुटकुळे (हिंगोली), श्री.राजेश एकडे (मलकापूर), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.सुनिल कांबळे (पुणे कॅन्टोन्मेंट), श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यात कोविड-१९ साथीच्या काळात अन्नधान्य वितरण विभागाकडून रेशन दुकांनावर अत्यंत निकृष्ट व खाण्यास अयोग्य असलेली डाळ वाटप करण्यात आल्याचे माहे एप्रिल, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बुलढाणा जिल्ह्यामध्ये शासकीय रेशन दुकानावर देण्यात आलेली तूरडाळ अतिशय निकृष्ट दर्जाची असल्याचे माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले असून याबाबत नांदुरा (जि.बुलढाणा) येथील स्थानिक नागरिकांनी दिनांक २३ जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास जिल्हा पुरवठा अधिकारी, बुलढाणा यांच्या मार्फत निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पुणे शहरात देखील स्वस्त धान्य दुकानांच्या माध्यमातून मुदत संपलेल्या तूरडाळीची विक्री केली जात असल्याचे माहे एप्रिल, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार संबंधित दोषींवर तसेच नागरिकांच्या आरोग्याशी खेळणाऱ्या तूरडाळीच्या संबंधित कंत्राटदारावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

बुलढाणा जिल्ह्यात पुरवठा विभागातून स्वस्त धान्य दुकानात देण्यात येणाऱ्या निकृष्ट दर्जाच्या तूर डाळीबाबत दि. २३.०६.२०२० रोजी जिल्हा पुरवठा अधिकारी, बुलढाणा या कार्यालयास निवेदन प्राप्त झाले आहे. प्राप्त निवेदनाच्या अनुषंगाने तूरडाळीचा दर्जा तपासून अहवाल सादर करण्याबाबत सर्व तहसिलदार यांना लेखी सूचना देण्यात आलेल्या होत्या. परंतु तहसिलदार यांच्या अहवालानुसार बुलढाणा जिल्ह्यात शासकीय रेशन दुकानावर देण्यात आलेली तूरडाळ निकृष्ट दर्जाची असल्याबाबत दिसून आले नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोरोना महामारीच्या काळामध्ये गरीब आणि रेशनकार्ड नसलेल्या किंवा स्थलांतरित नागरिकांना केलेल्या मोफत धान्य वाटपाच्या तपशिलाबाबत

(२६) ११९९१ (१४-०९-२०२०). श्री.चेतन तुपे (हडपसर), श्री.सुनिल टिंगरे (वडगाव शेरी), श्री.दिलीप मोहिते-पाटील (खेड आळंदी), श्री.अशोक पवार (शिरूर), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोना या महामारीच्या काळामध्ये रेशनकार्ड असलेल्या आणि नसलेल्या किंवा गरीब स्थलांतरित नागरिकांना मोफत तांदूळ पुरविण्याची घोषणा मा.पंतप्रधानांनी माहे मार्च-मे २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त घोषणेच्या अनुषंगाने दिनांक २१ मार्च, २०२० ते ३१ मे, २०२० दरम्यान राज्यातील स्थलांतरित मजूर, बेघर आणि बेरोजगार नागरिकांना मोफत अन्नधान्य

पुरविण्यात आले यासाठी केंद्र शासनाकडून राज्यास रोख वा धान्य स्वरूपात किती, कधी व कश्याप्रकारे मदत देण्यात आली, प्राप्त मदतीचा तपशील काय आहे तसेच यासाठी राज्य शासनाकडून एकूण किती रक्कम खर्च करण्यात आली आहे,

(३) असल्यास, राज्य शासनामार्फत देखील शिधापत्रिका नसलेल्या गरीब व गरजू कुटूंबांना माहे मे, २०२० व जून, २०२० या दोन महिन्यात मोफत तांदुळ व हरभरा वाटप करण्याचा निर्णय दिनांक १९ मे, २०२० रोजी वा त्यासुमारास घेतला, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, यासाठी राज्य शासनामार्फत ६ हजार ६६४ क्विंटल तांदुळसाठी उपलब्ध करून दिला परंतु शिधापत्रिका नसलेल्या गरीब व मजुर कुटूंबांच्या याद्या तयार करण्यात न आल्यामुळे मोफत तांदुळ व हरभरा वाटप करण्यात आले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त दिनांक १९ मे, २०२० रोजीच्या निर्णयानुसार मोफत धान्य वाटपाची प्रक्रीया कशी राबविली तसेच या योजनेचा राज्यात प्रत्यक्ष किती नागरिकांना लाभ झाला व त्यांना किती धान्य वाटप करण्यात आले,

(६) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०२-१२-२०२०) : (१) कोरोना विषाणू प्रादुर्भाव रोखण्याच्या दृष्टीने लावण्यात आलेल्या लॉकडाऊनमुळे राज्यात अडकलेल्या स्थलांतरीतांसाठी तसेच राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजना व राज्य शासनाच्या कोणत्याही योजनेत समाविष्ट नसलेल्या विनाशिधापत्रिकाधारकांसाठी केंद्र शासनाने आत्मनिर्भर भारत वित्तीय पॅकेज अंतर्गत मोफत अन्नधान्य (प्रतिसदस्य ५ किलो तांदुळ व प्रतिकुटुंब १ किलो अखखा चणा) उपलब्ध करून दिला आहे.

(२) केंद्र शासनाने आत्मनिर्भर भारत वित्तीय पॅकेज अंतर्गत माहे मे व जून, २०२० करिता ३५९५५.०७० मे. टन तांदुळ व १७६६.४४५ मे. टन चण्याचे नियतन दिले आहे. सदर नियतनापैकी १७३४२.७४० मे. टन तांदूळ व ७६२.१८७ मे. टन चण्याचे वितरण करण्यात आले. उपरोक्त योजनेसाठी राज्यशासनाकडून कोणताही खर्च करण्यात आलेला नाही.

(३) हे खरे आहे.

राज्य शासनाच्या दि. १९.५.२०२० च्या शासन निर्णयान्वये स्थलांतरित मजूर, बेघर आणि बेरोजगार तसेच राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजना व राज्य शासनाच्या कोणत्याही योजनेत समाविष्ट नसलेल्या विनाशिधापत्रिकाधारकांसाठी माहे मे व जून, २०२० करिता मोफत तांदुळ उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. तसेच दि. २७.५.२०२० च्या शासन पत्रान्वये सदर लाभार्थ्यांना माहे मे व जून, २०२० करिता मोफत चण्याचे जिल्हानिहाय नियतन देण्यात आले आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) राज्यात आत्मनिर्भर भारत वित्तीय पॅकेज अंतर्गत ३४,६८,५४८ लाभार्थ्यांना तांदूळ व ७,६२,१८७ लाभार्थ्यांना मोफत चण्याचे वितरण करण्यात आले.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये (आयटीआय) मागासवर्गीय प्रशिक्षणार्थ्यांच्या शासन निर्णयाप्रमाणे ८० टक्के फी सवलत मिळणेकरिता प्रभावी अंमलबजावणी होणेबाबत

(२७) १२०६४ (१३-०९-२०२०). श्री.अशोक पवार (शिरूर), श्री.दिलीप मोहिते-पाटील (खेड आळंदी), श्री.सुनिल टिंगरे (वडगाव शेरी), श्री.चेतन तुपे (हडपसर) : सन्माननीय कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये (आयटीआय) केंद्रीय ऑनलाईन पध्दतीने प्रवेश घेणाऱ्या सामाजिक व शैक्षणिक दृष्ट्या मागास व आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांकरिता व्यवसाय प्रशिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजनेस शासन निर्णय दिनांक २९ मे, २०१९ मध्ये मान्यता देण्यात आली आहे हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या शासन निर्णयानुसार केंद्रीय ऑनलाईन पध्दतीने व्यवसाय प्रशिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजनेतर्गत प्रवेशाच्या उपलब्ध जागांसाठी व खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधील अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांकरिता विहित केलेल्या प्रशिक्षण शुल्कामधून प्रशिक्षण शुल्क वजा जाता उर्वरित प्रशिक्षण शुल्काच्या ८० टक्के इतक्या रकमेची प्रतिपूर्ती केली जाणार आहे हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, व्यवस्थापन समिती व खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेच्या बँक खात्यामध्ये विद्यार्थ्यांच्या व्यवसाय प्रशिक्षण शुल्काच्या अनुज्ञेय प्रतिपूर्तीची रक्कम आपले सरकार महाडिबीटी पोर्टल किंवा स्किल व्हॉलेट या संकल्पनेच्या माध्यमातून जमा करण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, महाडिबीटी पोर्टलवर प्रशिक्षणार्थ्यांना शिष्यवृत्ती परतावा फार्म भरण्यास अडचण निर्माण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार खाजगी आयटीआय मधील मागासवर्गीय प्रशिक्षणार्थ्यांना शासन निर्णयाप्रमाणे ८० टक्के फी परतावा मिळावा याकरिता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. नवाब मलिक (०१-१२-२०२०) : (१), (२) व (३) होय, हे खरे आहे.

(४) व (५) राज्यात खाजगी व शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये (आयटीआय) केंद्रीय ऑनलाईन पध्दतीने प्रवेश घेणाऱ्या सामाजिक व शैक्षणिक दृष्ट्या मागास व आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना व्यवसाय प्रशिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती करण्याबाबतची पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

**कोरोनाचा महामारीच्या पार्श्वभूमीवर रायगड जिल्ह्यातील
ग्रामीण भागातील शाळांना सुट्टी देण्याबाबत**

(२८) १२१८५ (१३-०९-२०२०). श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.महेश बालदी (उरण), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्रीमती मंदा म्हात्रे (बेलापूर), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर शासनाच्या शिक्षण विभागाने विद्यार्थ्यांना कोरोना विषाणूची लागण होवू नये म्हणून शहरी भागातील शाळांना ३१ मार्च पर्यंत सुट्टी जाहीर केली असून रायगड जिल्ह्यातील ग्रामीण भागातील जिल्हा परिषदेच्या शाळा सुरू असल्याचे माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रायगड जिल्ह्यातील ग्रामीण भागातील शाळांना सुट्टीबाबत शासनाने परिपत्रक जाहिर न केल्यामुळे रायगड जिल्हा परिषदेच्या २६६२ शाळा सुरू असल्यामुळे कोरोनासारख्या प्रादुर्भावामुळे विद्यार्थ्यांच्या जिवाला धोका निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कोरोनाचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी व ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांच्या आरोग्याच्या दृष्टीने शाळांना सुट्टी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (०८-१२-२०२०) : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०२०/ प्र.क्र.८६/ एसडी-६, दिनांक १५.०६.२०२०, दिनांक २४.०६.२०२० व दिनांक २२ जुलै, २०२० नुसार विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन शिक्षण देण्याबाबत आदेश देण्यात आले आहेत. त्यानुसार संबंधित जिल्ह्याचे शिक्षणाधिकारी यांचेमार्फत सर्व व्यवस्थापनाच्या शाळांना ऑनलाईन शिक्षण घेण्याबाबत आदेश निर्गमित करण्यात आलेले असून सदर शासन परिपत्रकानुसार विद्यार्थ्यांचे ऑनलाईन शिक्षण सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चंद्रपूर जिल्ह्यात पावसाळ्यात उद्भवणाऱ्या रोगांपासून बचावासाठी
आरोग्य यंत्रणेद्वारा उपाययोजना करण्याबाबत**

(२९) १२१९१ (१७-०९-२०२०). श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यात सन २०२०-२१ मान्सूनपूर्व राष्ट्रीय पेयजल कार्यक्रमांतर्गत भूजल सर्वेक्षण विभाग, चंद्रपूर यांच्याद्वारे जमा करण्यात आलेल्या १४ हजार ९७१ नमुन्यांपैकी केवळ १३ हजार ५५१ नमुने तपासण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आदिवासी व ग्रामीण भागातील पावसाळ्यात जलजन्य आजार होवू नये याकरिता राष्ट्रीय पेयजल कार्यक्रम राबविण्यात येत असतांना चंद्रपूर जिल्ह्यासाठी मंजूर कार्यक्रमांतर्गत प्राप्त सर्व नमुन्यांची तपासणी करण्यात न आल्याने उद्दीष्टे सफल झाली नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर पाण्याचे नमुने तपासणी करण्यात न आल्याने पावसाळ्यात उद्भवणाऱ्या रोगांपासून बचाव होण्याच्यादृष्टीने संबंधित आरोग्य यंत्रणेद्वारा कोणत्या उपाययोजना करण्यात आल्या, त्याचा सर्वसाधारण तपशील काय आहे,

(४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (२६-११-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

चंद्रपूर जिल्ह्यात सन २०२०-२१ मध्ये १४९४१ या एकूण स्त्रोतांपैकी ११५५१ रासायनिक पाणी नमुन्यांची तपासणी करण्यात आली असून त्यापैकी ९४६३ पाणी नमुने योग्य व २०८८ नमुने अयोग्य असल्याचे आढळून आले.

तसेच एकूण ६६५३ जैविक पाणी नमुन्यांची तपासणी करण्यात आली, त्यापैकी ६२३७ पाणी नमुने योग्य असून ४१६ अयोग्य असल्याचे आढळून आले.

तथापि उर्वरित स्त्रोत हे नगरपंचायत/नगरपरिषदा कायम स्वरूपी बंद असल्याने त्यांचे नमुने गोळा करण्यात आले नाही.

(२) हे खरे नाही.

रासायनिकदृष्ट्या पाणी नमुने तपासणीबाबत कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग जिल्हा परिषद-चंद्रपूर, उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद-चंद्रपूर, संबंधित गटविकास अधिकारी तसेच जैविक दूषित पाणी नमुने तपासणीबाबतचा अहवाल तात्काळ कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद, चंद्रपूर, उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद चंद्रपूर, संबंधित गटविकास अधिकारी, संबंधित ग्रामपंचायत, प्राथमिक आरोग्य केंद्र यांना उचित कार्यवाहीसाठी पुरविण्यात आली आहे. सन २०२०-२१ जैविक अभियानांतर्गत जलसुरक्षकामार्फत आलेल्या नमुन्यांचे चाचणीचे काम प्रगतिपथावर आहे.

(३) व (४) पाणी गुणवत्तेच्या अनुषंगाने पुढीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात येतात:-

१.दूषित पाणी शुध्दीकरणासाठी क्लोरिन/ब्लीचींग पावडरचा वापर करण्यात येतो.

२.राष्ट्रीय फ्लोरोसिस नियंत्रण व प्रतिबंधक कार्यक्रमांतर्गत जनजागृती करून विविध उपाययोजना राबविण्यात येतात.

३.फ्लोराईडचे प्रमाण अधिक आढळलेले पिण्याच्या पाण्याचे स्त्रोत बंद करण्याबाबत संबंधित ग्रामपंचायतींना सूचना देण्यात येऊन पर्यायी स्त्रोतांद्वारे शुध्द पाणी पुरवठा करण्यात येतो.

४.जलसुरक्षकामार्फत सर्व पिण्याच्या पाण्याच्या स्त्रोतांचे नियमित शुध्दीकरण (क्लोरीनेशन) करण्यात येते व आरोग्य सेवकाकडून सदर स्त्रोताचे ओटी टेस्ट करण्यात येते.

५.आरोग्य सेवकांनी केलेल्या ओटी टेस्ट निगेटिव्ह टेस्ट आढळल्यास त्यास्त्रोताचे पुनश्च क्लोरीनेशन करण्यात येते.

६.सर्व प्राथमिक आरोग्य केंद्रांमध्ये व उपकेंद्रांमध्ये साथरोग प्रतिबंधक औषधांचा पुरेसा साठा उपलब्ध करून देण्यात येतो.

परभणी शहरातील (जि.परभणी) रेशन दुकानांमध्ये अनियमितता झाल्याबाबत

(३०) १२२२९ (१५-०९-२०२०). डॉ.राहूल पाटील (परभणी) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी शहरातील (जि.परभणी) रेशन दुकानांमध्ये मोठ्या प्रमाणात अनियमितता झाल्याचे माहे मे, २०२० च्या पहिल्या आठवड्यात उघडकिस आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रेशन दुकानदारांकडून लाभार्थ्यांना धान्य वाटप करण्यात आल्याच्या नोंदींच नसल्याचे स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी पुरवठा विभागाच्या अधिकाऱ्यांसोबत केलेल्या पहाणीत निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०२-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही, तथापि कोरोना विषाणूच्या प्रादुर्भावाच्या काळात रास्तभाव दुकानदार यांच्यामार्फत वाटप करण्यात येणाऱ्या धान्यामध्ये कोणत्याही स्वरूपाची अनियमितता होवू नये यासाठी पालक अधिकारी म्हणून शिक्षक कर्मचारी यांची नियुक्ती तहसिल स्तरावरून करण्यात आली असून त्यांचे समोरच माहे मे २०२० मधील धान्य वाटप करण्यात आले आहे. ऑनलाईन रिपोर्टवरून परभणी शहराचे वाटप ९६.३६ टक्के झाले आहे.

(२) स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी पुरवठा निरीक्षण अधिकारी यांच्या समवेत ४ रास्तभाव दुकानांना भेटी दिल्या आहेत. पाहणीअंती, लॉकडाऊन काळामध्ये रास्तभाव दुकानदारांनी धान्यवाटपाच्या नोंदवह्यांमध्ये नोंदी न घेता अन्य रजिस्टरवर नोंदी व सह्या घेण्यात आल्याचे दिसून आले.

(३) तहसिलदार, परभणी यांच्याकडे सदर ४ रास्तभाव दुकानदारांची सुनावणी आयोजित करण्यात आली होती. सुनावणी दरम्यान १ रास्तभाव दुकान निलंबित, १ रास्तभाव दुकानाची १००% व उर्वरित २ रास्तभाव दुकानांची ५०% अनामत रक्कम जप्तीचे आदेश तहसिलदार यांनी पारित केले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील सर्व व्यवस्थापन शाळेतील विद्यार्थ्यांच्या आधार
कार्डची माहिती अद्ययावत करण्याबाबत**

(३१) १२२३८ (१३-०९-२०२०). श्री.संतोष बांगर (कळमनुरी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील सर्व व्यवस्थापन शाळेतील विद्यार्थ्यांचे आधार कार्डची माहिती दिनांक ३१ मे, २०२० पर्यंत अद्ययावत करण्याच्या सूचना शिक्षण संचालकांनी दिनांक ३० एप्रिल, २०२० रोजी वा त्यासुमारास दिल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्यानुषंगाने हिंगोली जिल्ह्यातील एकूण किती विद्यार्थ्यांच्या आधार कार्डची माहिती अद्ययावत करण्यात आली आहे व किती विद्यार्थ्यांची नोंद करणे बाकी आहे,
- (३) असल्यास, लॉकडाऊनमुळे विद्यार्थ्यांची नोंद दिलेल्या मुदतीत करणे बाकी राहिल्यास त्यांना मुदत वाढ देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे तसेच याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (२६-११-२०२०) : (१) हे खरे आहे. तथापि, दि.३१ मे, २०२० अखेर मुदत दिलेली नाही.

- (२) हिंगोली जिल्ह्यात २,१२,०३७ विद्यार्थ्यांची माहिती अद्ययावत करण्यात आली आहे व २६,५३४ विद्यार्थ्यांची माहिती अद्ययावत करणे बाकी आहे.
- (३) प्राथमिक शिक्षण संचालनालयाने आधार कार्ड अद्ययावत करण्याच्या सूचना संबंधितांना दिलेल्या आहेत. यासाठी दि.३१ मे, २०२० पर्यंतची मुदत दिलेली नसून, दि.३१ मार्च, २०२१ पर्यंत मुदत देण्यात आली आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वडेगाव व नान्ही (ता.कुरखेडा, जि.गडचिरोली) येथील शेतकऱ्यांना त्यांचा
बारदान किंवा बारदानाचा मोबदला परत देण्याबाबत**

(३२) १२२५४ (१५-०९-२०२०). श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वडेगाव व नान्ही (ता.कुरखेडा, जि.गडचिरोली) येथे आदिवासी विकास महामंडळाच्यावतीने आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थेच्या मार्फत सन २०१९-२० च्या खरीप हंगामात शेतकऱ्यांकडून आधारभूत किंमतीने धान खरेदी करण्यात आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दोन्ही धान खरेदी केंद्रावर महामंडळाकडे बारदाना उपलब्ध नसल्याने शेतकऱ्यांकडील वापरण्यात आलेला सुमारे ५ हजार नगांपेक्षा जास्त बारदान किंवा त्याचा मोबदला शेतकऱ्यांना परत देण्यात आलेला नसल्याची बाब माहे मे, २०२० च्या तिसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शेतकऱ्यांना त्यांचा बारदान किंवा बारदानांचा मोबदला देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे काय,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

गडचिरोली जिल्ह्यातील कुरखेडा तालुक्यांतर्गत आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थेद्वारे नान्ही हे खरेदी केंद्र सुरु करण्यात आले होते व तेथे शेतकऱ्यांकडून धान खरेदी करण्यात आला आहे.

(२) हे खरे आहे.

महाराष्ट्र राज्य आदिवासी विकास महामंडळाकडून प्राप्त माहितीनुसार शेतकऱ्यांकडील धान खरेदीसाठी वापरण्यात आलेल्या बारदानाची रक्कम शेतकऱ्यांना परत करण्यासाठी प्रस्ताव शासनास सादर करण्यात येत आहे.

- (३) धान उत्पादक शेतकऱ्यांना बारदानाचा मोबदला देण्याबाबत कार्यवाही केली जात आहे.
(४) विलंबाचा प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाशिम व अकोला जिल्ह्यांमध्ये प्राधान्य गट अंत्योदय अन्न योजनांतर्गत
वाटण्यात आलेल्या डाळीमध्ये तफावत असल्याबाबत**

(३३) १२३५० (१५-०९-२०२०). श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वाशिम व अकोला जिल्ह्यांमध्ये माहे जून, २०२० मध्ये प्राधान्य गट अंत्योदय अन्न योजनेअंतर्गत माहे एप्रिल ते जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान पात्र लाभार्थ्यांना प्रतिमहा प्रति शिधापत्रिका एक किलो प्रमाणे तुर किंवा हरभरा यापैकी एका डाळीचे मोफत वितरण करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, सदर डाळीचे वितरण करताना तफावत आढळून आली असून काही ठिकाणी दोन किलो तर काही ठिकाणी तीन किलो या प्रमाणात डाळीचे वितरण करण्यात आल्यामुळे लाभार्थ्यांमध्ये गोंधळ निर्माण झाला असल्याचे दिनांक २७ जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
(३) असल्यास याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय असल्यास चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०३-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

कोरोना विषाणू प्रादुर्भावाच्या पार्श्वभूमीवर केंद्र शासनाने प्रधानमंत्री गरिब कल्याण अन्न योजनेअंतर्गत माहे एप्रिल ते जून, २०२० मध्ये राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजनेंतर्गत लक्ष्य निर्धारित

सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेतील अंत्योदय अन्न योजना व प्राधान्य कुटुंब लाभार्थ्यांसाठी पात्र लाभार्थ्यांना प्रतिमहा प्रति शिधापत्रिका एक किलो डाळ या परिमाणात (तूरडाळ व चणाडाळ या दोन्हीपैकी एक डाळ १ किलो या कमाल मर्यादेत) मोफत वितरीत करण्यात आली.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गडचिरोली जिल्हयातील अंत्योदय शिधापत्रिका धारक धान्य वाटपाच्या
नियतन मंजूरी अभावी अन्न-धान्यापासून वंचित असल्याबाबत**

(३४) १२५५१ (१५-०८-२०२०). श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडचिरोली जिल्हयातील ९९ हजार १६८ अंत्योदय शिधापत्रिका धारकांपैकी ४०८८ शिधापत्रिका धारक धान्य वाटपाच्या नियतन मंजूरी अभावी अन्न-धान्यापासून वंचित असल्याचे माहे जुन २०२० च्या दुसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वाढीव नियतन मंजूरीचा प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्यात आलेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार धान्य वाटपाच्या नियतन मंजूरीबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

दि.१६.११.२०१८ च्या शासन निर्णयानुसार राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा अधिनियम, २०१३ अंतर्गत जिल्हानिहाय सुधारित इष्टांक देण्यात आला आहे. त्यानुसार गडचिरोली जिल्हयाकरिता ९२,८७३ अंत्योदय अन्न योजनेचा इष्टांक देण्यात आला आहे. सदर इष्टांक व RCMS प्रणालीवरील संगणकीकृत शिधापत्रिकांचा आढावा घेऊन सद्यस्थितीत गडचिरोली जिल्हयातील १,०१,७१५ अंत्योदय अन्न योजना शिधापत्रिकाधारकांना अन्नधान्य उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. जिल्हा पुरवठा अधिकारी, गडचिरोली यांच्या अहवालानुसार अंत्योदय योजनेतील कोणतेही लाभार्थी अन्नधान्यापासून वंचित नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आदेगाव वाडी (ता.मुखेड, जि.नांदेड) येथील वाहतूक कंत्राटदार
यांचेवर कारवाई करण्याबाबत**

(३५) १२५६८ (१५-०९-२०२०). डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) आदेगाव वाडी (ता.मुखेड, जि.नांदेड) येथे धान्य घोट्याळातील प्रमुख आरोपी व सध्याचे पुरवठा विभागाचे वाहतूक कंत्राटदार श्री.पारसेवार यांच्या मालकीचा वाहन क्र.Мh २६ -EB ४८७८ हा ट्रक स्वस्त धान्य दुकानातील गहू काळ्या बाजारात विक्रीसाठी नेत असताना दिनांक २५ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास पकडण्यात आला आहे. हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, स्वस्त धान्य दुकानदाराला धान्य पुरवठा करत असताना केवळ गहू हे एकच धान्य न नेता त्याबरोबर तांदूळ, इतर धान्य व अंत्योदय योजनेचे धान्य नेणे आवश्यक असल्याने याप्रकरणी श्री.पारसेवार यांचेवर कारवाई करून त्यांचे कंत्राट रद्द करून नव्याने निविदा प्रक्रिया काढण्याचे आदेश शासनाने संबंधित विभागाला दिले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, नव्याने मागविलेल्या निविदा प्रक्रियेत आठ कंत्राटदारांच्या निविदा प्राप्त झाल्या असून दरम्यान वाहतूक कंत्राटदार श्री.पारसेवार यांचे कंत्राट रद्द करण्याच्या निर्णयास स्थगिती देऊन मा.उच्च न्यायालयाने त्यांना विभागीय आयुक्तांकडे दाद मागण्यास सांगितले होते, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, विभागीय आयुक्तांनी सदर प्रकरण दाखल करून व जिल्हाधिकारी नांदेड यांचे आदेश रद्द करून प्रकरणाची सुनावणी सुरु केली, हे खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, निविदा प्रक्रिया थांबविण्यासंबंधीचे कोणतेही आदेश प्राप्त नसतांना नव्याने मागवलेल्या वाहतूक कंत्राटाच्या निविदा अद्यापही "पाकिटबंद" आहेत, हे खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार काळ्या बाजारात स्वस्त धान्य विक्री करणारे तसेच त्यांना सहकार्य करणारे अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०७-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) होय, हे खरे आहे.

(५) उच्च न्यायालय औरंगाबाद खंडपीठाने सदर प्रकरणी दरपत्रकाची कार्यवाही पूर्ण करण्याच्या मात्र पुढील कार्यवाही न करण्याच्या सूचना दिल्याने दरपत्रके पाकिटबंद आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही. सदर प्रकरणी नियमानुसार उचित कार्यवाही करण्यात आली आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुक्रमाबाद (ता.मुखेड) येथे नविन बसस्थानकाची सुविधा उपलब्ध करून देणेबाबत

(३६) १२६४२ (१९-०७-२०२०). डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुक्रमाबाद (ता.मुखेड, जि.नांदेड) हे सुमारे १७,००० लोकवस्तीचे व बाजारपेठेचे गांव असूनही गावात बसस्थानकाची सुविधा नसल्यामुळे प्रवाशांची गैरसोय होत आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, मुक्रमाबाद येथे परिसरातील २५ ते ३० गावांतील संपर्काचे ठिकाण असल्याने येथे नागरीक ये-जा करीत असल्यामुळे नविन बसस्थानक सुरु करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार मुक्रमाबाद येथे नविन बसस्थानक सुरु करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (२६-११-२०२०) : (१) नाही.

(२) होय.

(३) मुक्रमाबाद येथे सध्या ३० X १० फुट आकाराचा प्रवासी निवारा आहे. तेथे प्रवासी चढ-उतार व फेऱ्यांची ये-जा पाहता नविन बसस्थानकाची आवश्यकता आहे. राज्य परिवहन महामंडळाकडे बसस्थानक उभारणीसाठी जागा उपलब्ध नाही. तरी नविन बसस्थानक उभारणी करण्यासाठी जागा उपलब्ध करण्याची कार्यवाही राज्य परिवहन महामंडळाच्या कार्यवाहीखाली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील आश्रमशाळा व वसतिगृहांना सवलतीच्या दराने अन्नधान्याचा पुरवठा करण्याबाबत

(३७) १२७०९ (१६-१०-२०२०). श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील २ हजार २९० आश्रमशाळांमधील २ लाख २० हजार मुलांना मागील एक वर्षापासून सवलतीच्या दरात अन्नधान्य मिळत नसल्याने या शाळांना बाजारभावाने धान्य खरेदी करावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले,त्यानुषंगाने राज्यातील आश्रमशाळा व वसतिगृहांना पूर्वीप्रमाणे बीपीएल दराने अन्नधान्याचा पुरवठा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०३-१२-२०२०) : (१) व (२) केंद्र शासनाने कल्याणकारी संस्था व वसतिगृहे या योजनेतर्गत शासनाच्या मालकीच्या व शासन चालवित असलेल्या कल्याणकारी संस्थांनाच नियतन वितरित करणेबाबत दिनांक १९.०३.२०१९ च्या पत्रान्वये आदेश दिले होते. त्यानुसार शासनाकडून केवळ शासनाच्या मालकीच्या व शासनाकडून चालविण्यात येत असलेल्या कल्याणकारी संस्थांनाच अन्नधान्य वितरीत करण्यात येत होते. केंद्र शासनाने तदनंतर या योजनेतर्गत शासनाच्या मालकीच्या व शासन चालवित असलेल्या कल्याणकारी संस्थांसह, शासन अनुदानित कल्याणकारी संस्था व वसतीगृहांना माहे एप्रिल ते सप्टेंबर २०२० या

कालावधीपासून अन्नधान्याचे नियतन मंजूर करण्याबाबत दिनांक १३.०२.२०२० च्या पत्रान्वये कळविले आहे. त्यानुसार या योजनेतर्गत शासनाच्या मालकीच्या व शासन चालवित असलेल्या कल्याणकारी संस्थासह, शासन अनुदानित कल्याणकारी संस्था व वसतीगृहांना माहे एप्रिल ते सप्टेंबर २०२० या कालावधीसाठी राज्याकडील शिल्लक नियतन विचारात घेऊन १४३३०.५८० मे. टन तांदूळ व १३९०३.०८ मे. टन गहू केंद्र शासनाने दि. १९.०५.२०२० च्या पत्रान्वये मंजूर केला आहे. त्यानुसार राज्यातील ३८९४ (२१४ शासकीय व ३६८० शासन अनुदानित) कल्याणकारी संस्था व वसतीगृहांमधील ३,८८,१४२ लाभार्थ्यांसाठी दिनांक २१.०५.२०२० च्या आदेशान्वये नियतन वाटप करण्यात आले आहे. ३८९४ कल्याणकारी संस्था व वसतीगृहांमध्ये आदिवासी विकास विभागांतर्गत मान्यता प्राप्त शासन अनुदानित आश्रमशाळांचा समावेश आहे. (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**येवला (जि.नाशिक) शहरातील ऍन्झोकेम हायस्कूल या शाळेतील
पोषण आहारात झालेला गैरव्यवहार**

- (३८) १२७२१ (१३-०९-२०२०). श्रीमती सीमा महेश हिरे (सीमाताई) (नाशिक पश्चिम) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) येवला (जि.नाशिक) शहरातील ऍन्झोकेम हायस्कूल या नामांकित शाळेमध्ये पोषण आहारात अपहार झाला आहे, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, उक्त शाळेतील प्राचार्य आणि शिपाई यांना शालेय पोषण आहारातील रु.२ लाख ४७ हजार ३०० इतक्या किंमतीचे अन्नधान्य व इतर वस्तू विक्रीसाठी नेत येत असताना पकडले आहे, हे ही खरे आहे काय,
 - (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पोषण आहाराचा अपहार करणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 - (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (२४-११-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

दि.०८/०३/२०२० रोजी पोलीसांनी एकूण रु.५६,६५०/- रक्कमेचा माल जप्त केला आहे.

(३) संबंधित शाळेचे प्राचार्य श्री. दत्तकुमार गुलाबराव महाले, वॉचमन श्री. संजय मारुती गायकवाड आणि इतर २ खाजगी इसम अशा एकूण ४ व्यक्तींच्या विरुद्ध येवला पोलीस ठाणे येथे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. तसेच, संबंधित प्राचार्य यांच्यावर महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) नियमावली, १९८१ मधील तरतूदीनुसार कारवाई करण्याबाबत संबंधित संस्थेस शिक्षणाधिकारी (माध्य.), नाशिक यांनी कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उराडी (ता.कुरखेडा, जि.गडचिरोली) जि.प. प्राथमिक
शाळेत पोषण आहारात झालेली अनियमितता**

(३९) १२७३४ (१३-०९-२०२०). श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) उराडी (ता.कुरखेडा, जि.गडचिरोली) येथील जिल्हापरिषद प्राथमिक शाळेमध्ये पोषण आहारात अनियमितता झाल्याचे माहे मे, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आलेली आहे काय, चौकशी अंती शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (२४-११-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) संबंधित शाळेत कार्यरत असलेले स्वयंपाकी तथा मदतनीस यांची आर्थिक परिस्थिती हलाखीची असल्याने त्यांनी शाळेकडे तांदूळाची मागणी केली होती. त्यानुसार संबंधित शाळेच्या व्यवस्थापन समितीच्या ठरावानुसार स्वयंपाकी व मदतनीस यांना एकूण १०० किलो तांदूळ परत करावयाच्या अटीवर दिला होता. सदर तांदूळ संबंधितांनी माहे जून, २०२० मध्ये शाळेस परत केला आहे. तथापि, सदर बाब योजनेच्या प्रचलित नियमांशी विसंगत असल्यामुळे संबंधित शाळेच्या मुख्याध्यापकावर ठपका ठेवण्याची शिक्षा देण्यात आली आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद येथील विजयनगर परिसरातील शिधावाटप दुकान क्र.१५७ मध्ये धान्याचा
गैरव्यवहार होत असल्याबाबत**

(४०) १२७५० (१४-०९-२०२०). श्री.प्रदीप जैस्वाल (औरंगाबाद मध्य) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद येथील विजयनगर परिसरातील शिधावाटप दुकान क्र. १५७ वरून नागरिकांना कमी अन्नधान्य देणे, पावती न देणे, बोगस शिधा पत्रिकेवर अन्नधान्य देणे अश्या अनेक तक्रारी पुरवठा विभागाकडे प्राप्त झाल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर दुकानदारांवर कारवाई करण्यास पुरवठा अधिकाऱ्यांकडून दिरंगाई होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार दुकानदार तसेच दुकानदारास पाठीशी घालणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०२-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) औरंगाबाद शहरातील शिधावाटप दुकान क्र.१५७ बाबत प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने अन्नधान्य वितरण अधिकारी, औरंगाबाद यांच्यामार्फत चौकशी करून प्राप्त अहवालाच्या अनुषंगाने रास्त भाव दुकानदार यांचे प्राधिकारपत्र निलंबित करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कात्री (ता.कळंब, जि.यवतमाळ) येथील कब्रस्थान संरक्षण भिंत
आणि रस्त्याचे काम सुरु करण्याबाबत**

(४१) १२७६१ (०७-१२-२०२०). डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कात्री (ता.कळंब, जि.यवतमाळ) येथील मुस्लीम कब्रस्थानला संरक्षण भिंत तसेच रस्ता बांधकाम करण्यासाठी अल्पसंख्यांक विकास विभागांतर्गत निधी मंजूर करण्यात आला नसल्याचे दिनांक २५ मे २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, अल्पसंख्यांक विकास विभागाकडून मंजूर कामाचा निधी जिल्हा परिषद मार्फत पंचायत समितीला वळता केला होता मात्र अधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षामुळे मंजूर काम सुरु झाले नाही, हे ही खरे आहे काय,
(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली केली आहे काय,
(४) नसल्यास विलंबांची कारणे काय आहेत ?

श्री. नवाब मलिक (०९-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) नाही.

ग्रामपंचायत कात्री, ता.कळंब, जि.प. यवतमाळ येथील मुस्लीम कब्रस्थान संरक्षण भिंत रस्ता बांधकाम करण्यासाठी अल्पसंख्यांक विकास विभाग मार्फत पंचायत समिती स्तरावर कोणताही निधी मंजूर करण्यात आलेला नाही अथवा प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ग्रामीण भागात ४० ली. प्रती माणसी व शहरी भागात १३५ ली. प्रती माणसी पाणी वाटप
मापदंडामध्ये असलेल्या तफावती मध्ये बदल करणेबाबत**

(४२) १३०७२ (१७-०९-२०२०). श्री.राहूल कुल (दोंड), श्री.जयकुमार गोरे (माण) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्य शासनाच्या १९९६ च्या बृहत आराखड्यानुसार ग्रामीण भागातील जनतेला दरडोई दरदिवशी ५५ लीटर प्रमाणे पाणी पुरवठा करण्याबाबतचा मापदंड निश्चित केला असताना सन २००४ सालापासून जागतिक बँकेच्या सहकार्याने राबविण्यात येत असलेल्या जलस्वराज्य कार्यक्रमांमध्ये हाच मापदंड दरडोई दरदिवशी ४० लीटर पर्यंत खाली आणण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बृहत आराखड्यानुसार शहरी भागातील नागरीकांना संबधीत शहराच्या दर्जानुसार दरडोई दरदिवशी १३५ लीटर पाणी पुरवठा करण्याबाबतचा मापदंड स्विकारण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त ग्रामीण व शहरी भागातील मापदंडांमध्ये असलेल्या तफावतीमध्ये बदल करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी दि. २६ जून, २०२० रोजी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार ग्रामीण व शहरी भागातील मापदंडांमध्ये असलेल्या तफावती मध्ये बदल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (२५-११-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

पाणी पुरवठा विभागामार्फत ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी पाणी पुरवण्याचे निकष केंद्र शासनाच्या तत्कालीन मार्गदर्शक सूचनेनुसार ठरविण्यात आले होते.

(२) होय, हे खरे आहे. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विषयक धोरण ठरविण्याच्या अनुषंगाने शहरी भागातील नागरिकांना संबधीत शहराच्या दर्जानुसार दरडोई दरदिवशी १३५ लिटर पाणी पुरवठा करण्याबाबतचा मापदंड स्वीकारण्यात आला आहे.

(३) व (४) निवेदन प्राप्त झाल्याचे दिसून येत नाही. तथापि, जल जीवन मिशन कार्यक्रमांतर्गत सर्व गावांसाठी घरगुती नळ जोडणीद्वारे ५५ LPCD हा निकष ठरविण्याबाबत दि. ०४.०९.२०२० अन्वये निर्णय घेण्यात आला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंब्रा (जि.ठाणे) येथील कोरोना काळात बेजबाबदार वर्तन करणाऱ्या
रेशन दुकानदारांवर कारवाई होण्याबाबत**

(४३) १३१२९ (१५-०९-२०२०). श्री.मिहीर कोटेचा (मुलुंड) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंब्रा (जि.ठाणे) येथील दुकानांची दिनांक ६ मे, २०२० रोजी वा त्यासुमारास तपासणी केली असता कोरोना महामारीच्या काळात गरजू व पात्र रेशनकार्ड धारकांना अनेक रेशन दुकानदारांनी धान्य वितरणात अनियमितता, गैरवर्तन व गैरव्यवहार करून वेठीस धरले होते, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत किती तक्रारी प्राप्त झाल्या असून त्यानुसार किती दुकानदारांवर कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०२-१२-२०२०) : (१) मुंब्रा (जि.ठाणे) येथील दुकानांची दिनांक ६ मे, २०२० रोजी वा त्यासुमारास तपासणी केली असता कोरोना संकटात गरजू व पात्र रेशनकार्ड धारकांबरोबर अनेक रेशन दुकानदारांनी गैरवर्तन करून जनतेला वेठीस धरले होते हे खरे नाही. तथापि, ४८/फ मुंब्रा शिधावाटप कार्यालयास काही शिधापत्रिकाधारकांच्या प्राप्त तक्रारीनुसार दि.६.५.२०२० रोजी रास्तभाव दुकान क्रमांक ४८-फ-३५ ची तपासणी घेण्यात आलेली होती हे खरे आहे.

(२) रास्तभाव दुकान क्रमांक ४८-फ-३५ बाबत प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने सदर दुकानाची तपासणी करण्यात आली असून आढळून आलेल्या दोषांनुसार या दुकानाचे प्राधिकारपत्र दि.८.५.२०२० च्या आदेशान्वये पुढील चौकशीच्या अधिन राहून निलंबित करण्यात आले आहे. तसेच ४८-फ-४३ या रास्तभाव दुकानांबाबत प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने दि.८.५.२०२० च्या आदेशान्वये रद्द करण्यात आले आहे. तसेच आकस्मिक तपासणी दरम्यान अनियमितता आढळून आल्याने ४८-फ-१८ या दुकानाच्या प्राधिकारपत्रधारका विरुद्ध फौजदारी कारवाई करून गुन्हा नोंद करण्यात आला व दुकानाचे प्राधिकारपत्र पुढील चौकशीच्या अधिन राहून निलंबित करण्यात आलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौ.रोहणा (ता.आर्वी, जि.वर्धा) येथे अल्पसंख्यांक विकास विभागामार्फत
मागणी केलेल्या कामांसाठी निधीची तरतुद करण्याबाबत**

(४४) १३३५६ (०७-१२-२०२०). श्री.दादाराव केचे (आर्वी) : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आर्वी विधानसभा संघातील मौजा रोहणा (ता.आर्वी, जि.वर्धा) येथील दग्याचे सौंदर्यीकरण, मौजा मासोद, (ता.कारंजा, जि.वर्धा) येथील बस स्टॅंड ते कब्रस्थान पर्यंतचा रस्ता, मौजा कारंजा येथील कब्रस्थानचे सौंदर्यीकरण, मौजा शिरपुर बोके, (ता.आर्वी) येथील कब्रस्थान पर्यंतचा रस्ता, मौजा सावंगा पुन. ता. आष्टी येथील मुस्लिम कब्रस्थानचे सौंदर्यीकरण, मौजा वाढोणा, (ता.आर्वी) येथे कब्रस्थान पर्यंतचा रस्ता व कब्रस्थान सौंदर्यीकरण येथील कामांकरिता पत्राद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कामांकरिता अनेकदा निधीची मागणी करूनही शासनाने कोणताही निधी उपलब्ध केलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या कामांकरिता निधी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच त्याचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. नवाब मलिक (०८-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) होय.

(३) राज्यातील अल्पसंख्याक बहूल ग्रामीण वस्तीमध्ये मूलभूत/पायाभूत सुविधा निर्माण करण्याकरीता शासननिर्णय दि. २२ सप्टेंबर २०१५ व शासन पूरक पत्रक दि.९ मार्च २०१६ अन्वये ग्रामीण क्षेत्र विकास कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे. सदर योजनेतर्गत संबंधित जिल्हयाचे जिल्हाधिकारी यांचेकडून प्राप्त प्रस्ताव व स्थानिक लोकप्रतिनिधी (आमदार/ खासदार) तसेच इतर पदाधिकारी यांचेकडून प्राप्त निवेदने यांची एकत्रित यादी तयार करून शासनास मान्यतेस्तव सादर करण्यात येते. त्यावर त्या आर्थिक वर्षात निधीची उपलब्धतेनुसार ज्या विकास कामांना शासन मंजूरी मिळते, अशा विकास कामांची यादी व मंजूर निधी वितरीत करण्याबाबतचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येतो. सन्माननीय सदस्यांनी आर्वी तालुक्यातील विकास कामांकरिता सन २०१७-१८ ला एकूण २कोटी ३५ लाख सन २०१८-१९ ला रु.२ कोटी ३० लाख तसेच सन २०१९-२० ला रु.१ कोटी ५० लाख इतके अनुदानाची मागणी केली होती. त्यानुसार सर्व जिल्हांचा व उपलब्ध निधीचा विचार करून वर्धा जिल्हाकरिता सन२०१७-१८मध्ये वर्धा जिल्हातील विकास कामांकरिता एकूण रु. ५०लाख आणि सन २०१९-२० मध्ये एकूण रु.१० लाख अनुदान मंजूर केले आहेत. वरील सन २०१७-१८ च्या रु.५०लक्ष निधी मधून सन्माननीय सदस्यांच्या आर्वी तालुक्याकरिता (१) मौ. रसुलाबादेतील मुस्लीमवाडीत रस्ता मंजूर करून नाली बांधकाम करणे- रु.१०लाख. (२) शादीखाना बांधकामाकरिता - रु.१०लाख असे एकूण रु.२०लाख विकासकामांसाठी निधी वितरीत केला आहेत. निधी अभावी मा.सदस्यांनी सुचविलेल्या अन्य कामांना निधी उपलब्ध करून देता आला नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

केशरी कार्डधारकांना राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेअंतर्गत धान्य वाटप करण्याबाबत

(४५) १३३९२ (१५-०९-२०२०). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाने राज्यातील एपीएल (केशरी) कार्ड लाभधारकांना राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेअंतर्गत १८ रुपये प्रति किलो गहू, १२ रुपये प्रति किलो तांदूळ या दराने प्रतिमाह प्रतिव्यक्ती ३ किलो गहू व २ किलो तांदूळ याप्रमाणे ५ किलो अन्नधान्य माहे मे व जून, २०२० या दोन महिन्यांच्या कालावधीकरिता वितरीत करण्यासाठी दिनांक ९ एप्रिल, २०२० रोजी शासन निर्णय जाहीर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात एकूण एपीएल (केशरी) कार्ड लाभधारकांची संख्या किती आहे आणि सदरहू योजनेअंतर्गत एकूण किती धान्य केंद्र शासनाकडून राज्य शासनास प्राप्त झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अद्याप पर्यंत एकूण केशरी कार्डधारकांपैकी किती लाभधारकांना शासनाने अन्न धान्याचा पुरवठा केला आहे व किती लाभधारकांना पुरवठा करणे बाकी आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०१-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

देशातील नोव्हेल कोरोना विषाणूच्या प्रादुर्भावाच्या पार्श्वभूमीवर राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना व शेतकरी योजनेअंतर्गत समाविष्ट न झालेल्या परंतु ज्यांचे वार्षिक कौटुंबिक उत्पन्न रु.१ लाख पर्यंत आहे अशा एपीएल (केशरी) शिधापत्रिकाधारकांना माहे मे व जून, २०२० या २ महिन्यांकरिता सवलतीच्या दराने अन्नधान्याचा लाभ देण्याबाबत दिनांक ०९ एप्रिल, २०२० च्या शासन निर्णयान्वये निर्णय घेण्यात आला आहे. त्यानुसार सदर शिधापत्रिकाधारकांना ३ किलो गहू व २ किलो तांदूळ याप्रमाणे प्रतिमाह प्रति सदस्य ५ किलो अन्नधान्य ८ रुपये प्रति किलो गहू व १२ रुपये प्रति किलो तांदूळ या दराने उपलब्ध करून देण्यात आले आहे.

(२) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेअंतर्गत तसेच शेतकरी योजनेअंतर्गत समाविष्ट न झालेल्या एपीएल (केशरी) शिधापत्रिकांवरील ३,०८,४४,०७६ लाभार्थ्यांना प्रतिमाह १,५४,२२० मे. टन (९२,५३२ मे. टन गहू व ६१,६८८ मे. टन तांदूळ) अन्नधान्याचे नियतन केंद्र शासनाकडून देण्यात आले आहे. सदरहू योजनेअंतर्गत केंद्र शासनाकडून राज्यास ३,०७,९६७ मे. टन (१,८४,७८१ मे. टन गहू व १,२३,१८६ मे. टन तांदूळ) अन्नधान्य प्राप्त झाले आहे.

(३) प्रस्तुत योजनेअंतर्गत उपरोक्त पात्र ३,०८,४४,०७६ लाभार्थ्यांपैकी माहे मे, २०२० मध्ये १,६५,२७,६२० व माहे, जून २०२० मध्ये ९३,७७,७०४ एवढ्या एपीएल (केशरी) लाभार्थ्यांनी अन्नधान्याचा लाभ घेतला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे येथे RTE प्रवेशांतर्गत शाळांमध्ये पूर्व प्राथमिक वर्गासाठी जागा उपलब्ध नसल्याबत

(४६) १३५१२ (१३-०९-२०२०). श्री.चेतन तुपे (हडपसर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिक्षण हक्क कायद्यांतर्गत शाळांमध्ये २५ टक्के आरक्षित जागांवर प्रवेश दिला जात असल्याचे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे शहरातील अनेक शाळांनी इयत्ता पहिलीपासूनच प्रवेश देण्याचे ठरवले असल्याने पूर्व प्राथमिक वर्गातील प्रवेश मिळत नाही, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित शाळांवर तसेच २५ टक्के आरक्षित पूर्व प्राथमिक शाळांमध्ये प्रवेश मिळण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करणात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (०८-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे. मात्र पूर्व प्राथमिक करिता शुल्क प्रतिपूर्ती अनुज्ञेय नाही व शुल्क प्रतिपूर्ती इयत्ता पहिली पासून दिली जाते.

(२) हे अंशतः खरे आहे. काही शाळा पूर्व प्राथमिक मध्ये प्रवेश देतात व काही शाळा पहिली मध्ये प्रवेश देतात.

- (३) शासन निर्णय दि.१६ जानेवारी, २०१८ नुसार शाळांनी प्रवेशस्तर ठरविलेला आहे.
(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजनेतर्गत
शिष्यवृत्तीचे वाटप करण्याबाबत**

- (४७) १३६९५ (२०-०९-२०२०). श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) सन २०१९-२० मध्ये तत्कालीन शासनाने दिनांक १९ नोव्हेंबर, २०१९ पर्यंत एससी, एसटी, ओबीसी, एसबीसी स्वाधार शिष्यवृत्तीची ऑनलाईन प्रक्रिया सुरु केली नसून आताच्या शासनाने २८ फेब्रुवारीपर्यंत अर्ज स्वीकारून १५ मार्च पर्यंत अर्ज मंजूर करण्याची मुदत दिली होती हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सत्रात भासणाऱ्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी शिष्यवृत्ती ही त्यांच्या शैक्षणिक सत्रातच मिळावी असा या योजनेचा हेतु असताना सन २०१९-२० हे शैक्षणिक सत्र संपले तरी यावर्षीची शिष्यवृत्ती मिळाली नसल्याचे माहे मे, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. धनंजय मुंडे (१०-१२-२०२०) : (१) भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजना ही अनुसूचित जाती व नवबौध्द प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी राबविण्यात येते. सदर योजनेअंतर्गत अर्ज स्विकारण्यास कोणत्याही प्रकारची मुदतवाढ देण्यात आलेली नाही.
(२) अंशतः खरे आहे.

भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजनेतर्गत सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात रु.१०० कोटी तरतूद करण्यात आलेली आहे. सदर योजनेचे मागील दायित्व पूर्ण करण्यासाठी, कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर मूळ तरतूदीच्या ३५ टक्के इतकी रक्कम (रु.३५ कोटी) वितरीत करण्यात आलेली आहे.

- (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शासकिय आय.टी.आय. मधील कंत्राटी शिल्प निदेशक व गट
निदेशक यांचे रिक्त जागी समायोजन करणेबाबत**

- (४८) १४३९२ (१३-०९-२०२०). डॉ.राहूल पाटील (परभणी), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.लहू कानडे (श्रीरामपूर), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर)

शहर मध्य), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.सुभाष धोटे (राजुरा) : सन्माननीय कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील महानगर पालिका व नगर पालिका क्षेत्रातील शासकिय आय.टी.आय. मधील दुसऱ्या व तिसऱ्या पाळीतील कंत्राटी शिल्प निदेशक व गट निदेशक यांची डिसेंबर २०१० पासून कंत्राटी शिल्प निदेशक व गटनिदेशक म्हणून दरमहा १५०००/- वेतनावर नेमणुक करण्यात आलेली असून सदरील कर्मचारी गत दहा वर्षांपासून अल्प वेतनावर कार्यरत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरील शिल्प निदेशक व गटनिदेशक यांची निवड नियमित वेतनश्रेणीच्या पदाच्या अर्हते नुसार विहित पध्दतीने केलेली असून दिनांक ८ मे, २०१८ रोजीच्या निर्णयान्वये शासकिय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमधिल कंत्राटी पध्दतीने शिल्पनिदेशक (१५०००) रू ठोक मानधनावरील कर्मचा-यांना सेवेत कायम करण्याबाबत मंत्रिमंडळ उपसमिती गठीत करण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरील समीतीने सखोल अभ्यास करून अहवाल मा.मुख्यमंत्री यांना दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास सादर केला असून अहवालामध्ये समीतीने ३२६ कंत्राटी शिल्प निदेशक व गटनिदेशक यांचे रिक्त पदी समायोजन करण्यात यावे अशी शिफारस केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. नवाब मलिक (०१-१२-२०२०) : (१) (२) व (३) होय, हे खरे आहे.

(४) याबाबतचा प्रस्ताव मा. मंत्रिमंडळासमोर सादर करण्यात आला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

वसई-विरार महानगरपालिका क्षेत्रातील (जि.पालघर) ६९ प्रभागात नळ पाणी पुरवठा योजनेची व जलवाहिन्यांची कामे प्रलंबित असल्याबाबत

(४९) १४४३३ (२०-०९-२०२०). श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वसई-विरार महानगरपालिकेतील (जि.पालघर) शहरी व ग्रामीण भागातील ६९ गावात भीषण पाणी टंचाई असल्याने त्या गावांसाठी पाणी पुरवठा योजना कार्यान्वित करण्याकरीता राष्ट्रीय पेयजल योजनेतर्गत नळपाणी पुरवठा योजना शासनाने मंजूर केली आहे काय,

(२) असल्यास, वसई-विरार महानगरपालिका क्षेत्रातील तालुक्यातील ६९ प्रभागात महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या माध्यमातून नळ पाणी पुरवठा योजनेची व जलवाहिन्यांची कामे वसई-विरार महानगरपालिकेकडून माहे ऑगस्ट, २०२० अखेरपर्यंत पूर्ण झालेली नाही, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त समस्येचे तातडीने निराकरण करण्याबाबत 'समर्थन' संस्थेने लेखी निवेदनाद्वारे दिनांक १ जानेवारी, २०१९ रोजी वा त्या सुमारास मा. मुख्यमंत्री, प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, आयुक्त, वसई-विरार महानगरपालिका तसेच व्यवस्थापकीय महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण विभागाकडे मागणी केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दुर्लक्ष करणाऱ्या स्थानिक नागरी प्राधिकरणावर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०२-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) सदर ६९ गावांच्या पाणी पुरवठा योजनेसंदर्भात जिल्हाधिकारी, पालघर यांनी दिनांक ०७.०२.२०२० रोजीच्या बैठकीत, "महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत जलकुंभापर्यंतच्या सर्व मुख्य जलवाहिन्या व जलकुंभ कार्यान्वित करून दिल्यावर महानगरपालिका क्षेत्रातील ५२ गावांच्या पाणी पुरवठ्याची जबाबदारी वसई-विरार महानगरपालिकेने व उर्वरीत १७ गावांच्या पाणी पुरवठ्याची जबाबदारी जिल्हा परिषद, पालघर यांनी स्वीकारावी," अशा सूचना दिल्या आहेत. त्यानुसार महानगरपालिकेमार्फत काही भागात सी.आय./डी.आय. वितरण व्यवस्थेचे काम पूर्ण झाले असून काही भागातील वितरण व्यवस्थेचे काम प्रगतीपथावर आहे.

सदर योजनेतून कोफराडसाठी १,७०,००० लिटर्स क्षमतेच्या जलकुंभाचे काम पूर्ण झालेले असून सद्यःस्थितीत जे. पी. नगरला पाणी पुरवठा सुरु आहे.

महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत योजनेतर्गत टाकण्यात आलेल्या सर्व जलकुंभांपर्यंतच्या मुख्य वाहिन्या व जलकुंभ कार्यान्वित करण्याची कामे युद्ध पातळीवर सुरु असून सदर योजनेची कामे डिसेंबर, २०२० पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(५) योजनेतील वितरण व्यवस्था व मुख्य जलवाहिन्या जोडून ७ ते ८ वर्षांच्या कालावधी झालेला आहे. बहुतांश वितरण व्यवस्था पी.व्ही.सी. पाईप प्रकारच्या असून वसई- विरार महानगरपालिकेकडून करण्यात आलेल्या, रस्ते रुंदीकरण, गटारे बांधणे, क्रॉस ड्रेनेज, स्थानिक विकास कामे इत्यादी कामांमुळे वितरण व जल वाहिन्यांची अनेक ठिकाणी तुटफुट व नासधूस झाल्याने तसेच महानगरपालिकेकडून नळ जोडण्यांची परवानगी टप्प्याटप्प्याने प्राप्त होणे, महानगरपालिकेमार्फत पुरेशा दाबाने पाणी उपलब्ध होत नसल्याने पाण्याच्या वेळेतील अनिश्चितता यामुळे सदर योजना कार्यान्वित करण्यास विलंब झालेला आहे.

**बीड ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग यांनी राष्ट्रीय पेयजल कार्यक्रमांतर्गत
१६ कामांच्या काढलेल्या ई-निविदांबाबत**

- (५०) १४६३४ (१६-०९-२०२०). श्री.लक्ष्मण पवार (गेवराई), श्री.रत्नाकर गुट्टे (गंगाखेड) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग बीड यांनी राष्ट्रीय पेयजल कार्यक्रमांतर्गत १६ कामांच्या ई-निविदा माहे सप्टेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान काढण्यात आल्या होत्या, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासन निर्णय क्रमांक सीएटी २०१७ प्र.क्र. आठ/ इमा २/ दिनांक २७. ९. २०१८ नुसार सदरील लिफाफा क्रमांक एक (तांत्रिक) व दोन (आर्थिक) उघडणे व पात्र ठेकेदार यांना ४५ दिवसात कार्यारंभ आदेश देणे बंधनकारक असताना अद्यापपर्यंत निविदा उघडून संबंधितांना कार्यारंभ आदेश दिलेले नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, संबंधित ई निविदा बाबत शासकीय ठेकेदारांनी शासन निर्णयातील मुद्दा क्रमांक सात नुसार मोबदला मागितला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित ग्रामीण पाणीपुरवठा विभाग बीड यांनी १६ कामांच्या ई-निविदा बाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (२६-११-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे अंशतः खरे आहे.

(३) संबंधित १६ कामांच्या ई-निविदेत एकूण ५३ ई निविदाधारक ठेकेदारांपैकी १ शासकीय ठेकेदार यशराज कन्स्ट्रक्शन कं. औरंगपुर ता.जि.बीड यांनी त्यांचे पत्र दि.०१.०७.२०२० अन्वये मोबदला मागणी लेखी स्वरूपात केलेली आहे.हे खरे आहे.

(४) सदर प्रकरणी तपासणी केली असता विभागाने प्रसिध्द केलेल्या उक्त १६ कामांच्या ई निविदे मधील अटी व शर्ती नुसार कंत्राटदारास compensation देणे याबाबत अटीचा समावेश नसल्याने संबंधित ई निविदा धारकास त्यांच्या मागणी नुसार compensation देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. सदर १६ योजना मध्ये ४० LPCD ऐवजी ५५ LPCD असा निकष बदलल्याने योजनेची संकल्पने बदलून निविदेच्या एकंदरीत व्याप्तीत (Scops) बदल होत असल्याने सदर १६ ई-निविदा रद्द करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) विलंब झालेला नाही.

**विधान भवन :
मुंबई.**

**राजेन्द्र भागवत
सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.**

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.